

T. PANDUR JUDIT

HÉT SZÁLBÓL SZÓTT
TÖRTÉNETEIM

játékos irodalom

T. PANDUR JUDIT

Hét szálból szőtt
történeteim

/ játékos irodalom /

ISBN 978-615-00-8605-7

2020 [ePUB]

e-book– ra formázta:
és a borítót Kulcsár Bence, Vasverő
/ <https://hu.vasvero.com/> fotója alapján tervezte:
Dittrich Panka

Tartalom

Előszó.....	5
A láthatatlan kötél	6
Az influenzás.....	14
Rodoszi kalandok.....	25
A régi hegedű	35
Cicafül	40
Mind elmentek a legények	44
Egy házmester elmúlása	51
Magyar eutanázia	57
Választás.....	68
Nem könyörgök én senkinek!.....	75

Előszó

Különleges történeteket tartalmaz ez a novelláskötet. A történetek szokatlan módon szövődtek. Minden történetben van hét szál, hét olyan szó, kifejezés, vagy mondat, amit nem én találtam ki, hanem íróársaim.

Ezeket a szálakat úgy kellett beledolgozni az elbeszélésekbe, hogy ne lógjanak ki belőlük, észre se vegye az olvasó, hogy ezek „hozott anyagok”, olyan panelek, amelyek előbb megvoltak, mint ahogyan a történetet kitaláltam hozzájuk – köréjük.

A megszületett alkotások, annak az irodalmi játéknak az eredményei, melynek során egy-egy papírlap tetejére minden íróársam felírta a „ki?” kérdőszóra adott választát, majd a választ behajtva – hogy ne lássa senki, amit felírt – a papírt tovább adta a mellette ülőnek. A behajtott rész alá a „mikor?” kérdőszóra adott választ írta fel mindenki, amit egy újabb behajtással eltüntettünk, majd az összes papír tovább vándorolt, hogy a „hol?” – „mit csinál?” – „kivel?” – „miért?” – „hogyan?” kérdésekre adott, minél meglepőbb válaszok is egymás alá kerüljenek.

Erre a hét kérdésre adott hét válasz a hét szál, amiket egy-egy történetben – bízom abban, hogy – csak úgy lehet megtalálni, hogy a címek alatt ott vannak a kifejezések, amiket tartalmaznia kellett az írásnak.

Bár a papírok felolvasásánál mulatságos volt az egyveleg, amit megkaptunk, azután pedig megoldhatatlannak tűnt a feladat – reményeim szerint mégis sikerült szórakoztató, jó történeteket írni. Amelyekben nem gyengíti a történet szövegét a megadott „hét szál”, hanem szépen, észrevétlenül belesimul.

A láthatatlan kötél

A kötélverő, Az esküvő napján, Egy romantikus kert szegletén, Játszik, Kopott lábtörlővel, Mert szeretik a léghajózást, Könnyes szemekkel

Hetek óta bolyongott a városban Incsi Péter, már kezdett elvászni a csizmája annyi kötélverőnél járt. Volt belőlük éppen elég, vagy harmincig számolta azt, hogy hánynak a műhelyében fordult meg, de aztán valahol elvétette a számolást. Egyik reggel nem tudott visszaemlékezni hol tartott az előző este, amikor holt fáradtan beajult a fogadó keskeny és piszkos ágyába, megint dolgavégezetlenül.

Pedig szorítani kezdte az idő, közeledett a millenniumi óriási ünneppsorozat, amihez nagy reményeket fűzött. Addig meg kell találnia a mutatványához a megfelelő kötelet, hiszen a régi kötél – amit még nagyapja vett valahol Hollandiában – pont most, a nagy esemény előtti hónapokban vásott el annyira, hogy istenkísértés lett mutatványozni rajta.

Minden kötélverő portékáját alaposan megnézte, már álmában is árbocköteleket, vitorlaköteleket, sátorköteleket, akasztó köteleket, vontató köteleket, harangköteleket, kötélöveket, pányvákat, zsinegeket, zsákvászon spárgákat látott, de olyan hűrvékony, ugyanakkor férfi súlyt is elviselő fonalat, ami az ő mutatványához kellett, egyik műhelyben sem talált.

Olyannak kellett lennie a kötélnek, hogyha két oszlop közé kifeszíti, néhány méterről már egy mesterlövész éles szeme se vegye észre, azt az illúziót keltve, mintha az egyensúlyozó művész a levegőben járna.

Már lefoglalta a helyet az Állatkertben, a tűznyelők, kardnyelők, mesteri céllövők között, akik szórakoztatták az odalátogatókat. Néha fel is kellett lépnie, hogy ki tudja fizetni a költségeit, de minden fellépése előtt buzgón imádkozott, hogy ne az legyen az utolsó. Nem lehetett tudni ki örült jobban, a nézők, akik láthatták őt a levegőben járni előre meg hátra, bukfencezni, kézen állni, lefeküdni – vagy ő, hogy mindezt túlélte.

Megfogyatkozott reményekkel indult el aznap, felkeresni az Üllői úti kötélverőket, hátha segít neki Boszkó Szent János a kötél tánchosok védőszentje, s talál olyan kötélverőt, aki el tudja készíteni neki az új kötelet. Délutánra járt, mire az ötödik kötélverő műhelybe belépett, inkább már csak megszokásból kérdezte meg, hogy el tudná-e készíteni neki a kötél tánchoz szükséges vékony, erős fonalat. Nem is csalódott, a szigorú nevű Thurn Pius mester is csak a fejét rázta, bolondnak nézte őt, akárcsak a többi mester, akiknél eddig járt.

Már éppen ki akart fordulni, dolgavégezetlen az utcára, amikor a műhely mélyéről egy csengő leányhang azt mondta:

– Mijn vader zal het doen!

Péternek nagyot dobbant a szíve a flamand szóra, mert a láthatatlan lány azt mondta, hogy „Édesapám, én megcsinálom”. Mivel az ősei sokáig éltek Hollandiában, Péter is értette – ha nem is jól, de beszélte is – a nyelvet.

– Jozefa, dat je je voorstelt? Dit is je trouwdag!

Jozefa hogy képezed? Mindjárt itt az esküvő napja! - fordította le magában nehézkesen Péter.

– Er zullen meer bruidsschatten zijn!* – nevetett a lány.

– Megfizetem én, jól megfizetem! – bizonykodott reménykedve Péter.

– Nocsak, talán érti a nyelvünket? – vont a szemöldökét a kötélverő.

– Kicsit, csak kicsit. A nagyapámtól tanultam, ő sokáig élt Hollandiában.

– Hosszantartó, lassú munka ilyen kötelet fonni, és tündérújjak kellenek hozzá, a lányomnak meg készülni kell az esküvőjére.

– Ze kan naar haar toe komen op de huwelijksdag ** - mondta a lány, akit Péter nem látott, hiába meresztgette a műhely sötét hátulja felé a szemét.

– Rendben, az esküvő napján eljövök érte! – bólogatott mosolyogva – De mikor lesz az esküvő?

– Mához egy hétre – válaszolta a kötélverő. Ne mosolyogjon előre, mert száz forint lesz az ára.

Péter hallotta, amint az elrejtőzött lány meglepetésében, halkan fölsikkant. Rengeteg pénz volt száz forint, de a kötéláncos jól tudta, hogy a pár hét múlva kezdődő millenniumi ünnepségek alatt ennek sokszorosát is megkeresi az Állatkertben a mutatványával.

**Több lesz a hozomány!*

*** Eljőhet érte az esküvő napján*

– Nem kevés pénz! – komorodott el. Majd megbökte a kalapját, és azt mondta:

– Egy hét múlva itt leszek a pénzzel a kötélért.

Kifelé menet majdnem orra bukott egy tekercs vontatókötélben, annyira meresztgette a szemét, hogy megpillanthassa a lányt, de nem sikerült.

Egy hét múlva dobogó szívvel nyitott be a kötélverő műhelyének ajtaján, de az ajtót zárva találta. Dörömbölni, kiabálni kezdett, de hiába szolongatta a mestert, az nem jött elő. A nagy zajra kinyílt néhány ablak, és egy asszony kikiabált az egyikből:

– Mit ricsajozik itt? Zárva van ma Thurn mester műhelye, ünnep van náluk, ma megy férjhez a lánya!

– De engem meghívtak a lakodalomba – mondta Péter, kissé elferdítve a valóságot, hiszen azt mégsem mondhatta, hogy a zsebében van a mester lányának a hozománya. Vagy legalábbis egy része...

– Még nem jöttek meg a templomból, várjon, nemsokára itt lesznek, aztán kezdődik a lagzi. Menjen tovább a ház mellett, a kert kapuig, az nyitva van. Menjen be, ott leülhet, amíg jönnek – enyhült meg az asszony.

Péter tovább ment, és a jelzett kapun befordulva, egy romantikus kert szegletén szépen terített asztalt látott. A kertre nyíló konyhából edénycsörgés, asszonyi nevetés hallatszott ki, és fenséges illatok árulkodtak a készülő ebédről. Nem is tudta, hogy szabad-e neki itt lennie, talán jobb lenne a kapu előtt várakoznia. Amíg ezt végig gondolta, egy medve nagyságú kutya rontott elő a

konyha felől ugatva, és egyenesen felé tartott. Péter nem azért volt kötélhányós, hogy megijedjen a kutyától, mivel éppen egy vastag szárítókötél volt a feje felett. Könnyedén fellendült a kötéltre, de a kötelet nem ilyen súlyra tervezték, már szakadt is szét alatta, és ő lepottyant egyenesen a kutya orra elé.

– Szultán! Vissza! Vissza! – kiabált a kutya után egy fiatal női hang. A kutya két mellső lábával leszorította Pétert a földre, hogy mozdulni sem tudott.

– Ne féljen, csak játszik! – mondta a nő, akit a fölébe tornyosuló kutya eltakart előle.

– Nem tudná valahogy leszedni rólam? – kérdezte reménykedve.

– Szultán! Gyere játszani! – integetett a nő egy kopott lábtörlővel a kutya felé, aki nyomban elengedte Pétert, sarkon fordult, és kikapta a lábtörlőt a nő kezéből, hogy irgalmatlanul összeharapdálja.

– Jó napot, kihez van szerencsém? – kérdezte a fiatal nő.

– Jó napot kívánok! Incsi Péter vagyok. A mesterhez jöttem, mára volt megbeszélve.

– Nem akar felállni? – mosolygott az ifjú hölgy, aki a segítségére sietett.

Péter talpra ugrott, leporolta a ruháját, és ahogy felnézett, hatalmas, csillogó, mosolygó, égszínkék szemekbe feledkezett. Az előtte álló szőke teremtes olyan volt, mintha egy kislányoknak rajzolt meséskönyvből lépett volna elő.

– Tündér Ilona... – hebegte elképedve.

– Ilonának Ilona, de nem tündér, még véletlenül sem – nevetett a megmentője.

– Özvegy Virág Ferencné, Ilona, a szomszédasszonya Thurn mesternek, és Jozefa lánya egyik barátnője. Én felügyelem ma a konyhát.

– Örvendek a szerencsének! – mondta a kötélhányós olyan átélessel, hogy Ilona belepirult. Könnyedén biccentett egyet, és visszasietett a konyhába.

Péter szép lassan a kapu felé hátrált, szemmel tartva a kutyát, de az még mindig az ócska lábtörlővel harcolt.

Nemsokára megérkezett a násznép, a talpig fátyolozott menyasszonnyal, és a kissé már kaptos vőlegénnyel. Thurn mester intett Péternek, és amíg a vendégsereg elhelyezkedett az asztal körül a kertben, ők egy hátsó ajtón bementek a műhelybe. A kötélfonó gépek melletti nagy asztalról felvett a kötélvérő egy tekercs olyan vékony kötelet, mint ami a cirkuszi egyensúlyozó művészek álma volt.

– Száz kilót elbír, és még két lépésről sem látszik, ha kifeszíti. Lépjen hátra – intett a kötélvérő, és ahogy Péter két lépést hátralepett, egy darabot a kötélből széthúzott maga előtt.

Valóban, mintha semmi nem lett volna a kezében.

– Kitart, ameddig csak fel tud menni rá, de talán még az unokáit is kiszolgálja, ha megtanulják a maga mutatványait – bólogatott a mester.

Péter kiszámolta az asztalra a száz forintot, a kötélt árát, ami villámgyorsan eltűnt a kötélvérő tárcájában.

Alig várta, hogy kipróbálhassa az új kötelet. Meg sem állt az Állatkertig, szakszerűen rögzítette a kötélt két végét és előbb óvatosan, majd egyre bátrabban, sorra előadta a

mutatványait. A végén azokat is kipróbálta, amiket a kopott régi kötélén, már nem mert megcsinálni. Amikor a földre ereszkedett, hatalmas tapsvihár fogadta a közben összegyűlt tömegtől. A földre hajított kabátját már elborította a nézők által rádobált pénz.

Köszönöm szépen Boszkó Szent János, köszönöm szépen Jozefa! – sóhajtott. Már tudta, hogy a Thurn mester műhelyében készült kötél minden fillért megért.

Másnap felkereste a kötélverő szomszédasszonyát, aki kimentette a kutya mancsai közül. Egy nagy bokréta virágot vitt neki hálája jeléül, és meghívta őt a millenniumi kiállítás leglátványosabb különlegességére, a léghajóra, aminek az Andrássy út végénél volt a felszállóhelye.

Aznap erős szél fújt, de két nap múlva ők ketten felemelkedhettek a város fölé a léghajóval.

Először Ilona alig mert lenézni a tátongó mélységbe, és erősen kapaszkodott Péterbe, ahogy a léghajó lengett a szél fuvallataiban. Aztán még sokszor felszálltak rá, mert rájöttek, hogy szeretik a léghajózást.

Végül Péter még Ilona kezét is ott kérte meg ötszáz méter magasan a léghajóban, aki könnyes szemekkel mondott igent neki.

Az sosem derült ki, hogy a hideg szellőtől, vagy a meghatottságtól könnyeztek Ilona szemei.

Mint ahogy az is örök titok maradt Péter számára, hogy Jozefa, a kötélverő lánya, éppen Ilona barátnőjének hosszú szőke haját fonta bele a neki készülő, vékony,

erős kötélbe. Ez a láthatatlan kötél már összekötötte őket, mielőtt még ismerték volna egymást.

Korabeli fénykép

Az influenzás

Az első, A cirkuszi előadás után, Toronyba, Lego kockákat rakosgat, Az öreg csősszel, Mert hazudtak neki, Kínosan mosolyogva

Bálint becsapta maga mögött a ház kapuját, és kettesével ugrálva szaladt fel a lépcsőn, az első emeletre. Ez a szag, ez a kosz, ezek a csorba lépcsőfokok – mintha időutazáson venne részt. Itt semmi nem változott az elmúlt húsz évben.

Megállt a lepattogzott festékű ajtó előtt, aminek az ablakát piszkos, szakadt függöny takarta, és megnyomta a csengőt. Nem hallatszott ki a csengő hangja a folyosóra, ezért előbb halkán, majd egyre hangosabban kopogtatott. Már éppen el akart menni, amikor váratlanul felemelkedett a függöny az ajtó ablakán, és egy idős asszony bizalmatlan arca kikukucskált a homályos ablakon.

– Mit akar? – kérdezte gyanakvóan, éles hangon.

– Helló! Káposztás Sándornét keresem – érintette a jobb keze mutató ujját a jobb szemöldökéhez Bálint.

Ez a gyerekkori köszönő mozdulat nem várt hatással járt. Az asszony szinte feltépte az ajtót, és a karjaiba vetette magát.

– Bálintkám! Édes kisfiam! – ölelgette az asszony.

– Nagymama? – kérdezte a fiú, mert hiába kutatta az arcán a régi ismerős vonásokat, túlságosan elnyűttnek és idősnak látszott a korához képest.

– Nem ismersz meg, ugye kis bogaram? – szipogta az asszony. Régen találkoztunk nagyon. Hogy megnőttél, már kész férfi vagy. No, gyere be, gyere csak – intett bizonytalanul az ajtó felé.

A folyosóról egyenesen a kis konyhába léptek, ahol elég nagy széjjelség, rumli és por volt, majd tovább terelte őt a nagyanyja a konyhából nyíló szobába, ami megdöbbenően üres volt. A piszkos padlón, egy matracon elnyűtt, szennyes ágynemű halom árválkodott. Néhány ruha lógott az ügyetlen kézzel falba vert szögeken, egy oldalára állított kartondoboz tetején egy maszatos pohár állt. Más nem volt a szobában, sem szőnyeg, sem függöny, az ablak alatti gázkonvektor hűlt helyén csak néhány koszos rongy volt bedugva az utcára néző lyukba.

A fiú nem tudta leplezni a csodálkozását.

– Mi a franc történt itt Kápi nagy?...?

– A szegénység, az történt kisfiam – sütötte le szégyenlősen a szemét az asszony.

Bálint felült az ablakpárkányra.

– Na, most akkor szépen sorban mesélj el mindent, onnantól, hogy tavaly előtt karácsony óta egy sort sem írtál anyának.

– Minek írtam volna? Mit tudott volna tenni onnan Kanadából, amikor megbetegedtem? Különben sem gondoltam, hogy komoly bajom van, csak egy nyavalyás szűrésre mentem, mint minden évben. Ott aztán kiderült egy kis női probléma, amivel megműtöttek, aztán még kezelésekre kellett járnom. Drága volt a gyógyszer, a doktor, az utazás, kevés a táppénz ennyi kiadáshoz és a

megélhetéshez. Aztán már táppénz sem járt, a munkahelyemre sem vettek vissza, mert egészségileg nem voltam alkalmas már az ápolónői munkára. Próbáltam másik munkát találni, de nem voltam valami jól a gyógyszerektől, amiket szednem kellett. Elmentem vizsgálatra, hogy hátha rokkantosítanak, és egy kis nyugdíjat kapok, de nem volt meg a százalék vagy mi... Rendes nyugdíj sem jár még, ahhoz állítólag túl fiatal vagyok, a munkához túl beteg, a rokkant nyugdíjhoz túl egészséges. Szóval nem adtak rokkant nyugdíjat sem. Nem tudtam fizetni a villanyt, gázt, kikapcsolták őket, a lakbérrel is tartozom, már többször megfenyegettek, hogy kilakoltatnak...

– Hát téged jól meghekkelt a sors – csóválta a fejét Bálint az ablakpárkányon. De hát miért nem írtad meg, hogy milyen bajba kerültél?

– Mert amikor még meg tudtam volna írni, nem gondoltam, hogy ekkora lekvárba keveredek, aztán amikor már ételre sem volt pénzem, akkor már az a pár száz forint is gondot okozott, amibe a levél került volna... Meg aztán – hajtotta le a fejét – nem akartam koldulni tőletek, inkább eladtam, amit csak tudtam.

– Hát azt látom... Facepalm... - morogta Bálint a fogai között.

– Mit mondtál? – emelte fel a fejét az asszony.

– Csak angolul szörnyülködtem.

Kicsit hallgattak, aztán a nagymama mély lélegzetet vett, és megkérdezte:

– Honnan pottyantál ide most hirtelen?

- Zágrábban turnézunk a műsorral és a cirkuszi előadás után felültem egy Flix buszra, és átjöttem Budapestre. Már el nem tudtuk képzelni mi történt veled... Anya már minden héten írt neked egy levelet, de soha nem válaszoltál.
- Nem lepődtem meg, hogy artista lettél, már kicsi korodban minden magas helyre, minden toronyba felmáshattál, és leugráltál onnan. A szívbajt hoztad rám sokszor...
- Hát mindig jobban szerettem ugrálni, mint LEGO kockákat rakosgatni - mosolygott a fiú.
- Anyád azt írta még egy tavalyi levelében, hogy nem csak artista vagy, hanem influenzás is. Ezt azóta sem értem... Milyen foglalkozás az, hogy valaki influenzás? Meggyógyultál már végre?
- Kápi nagy nem influenzás vagyok, hanem influencer – nevetett Bálint.
- Mi a csuda az az ízé? Az a nem influenza?
- Az influencer magyarul valami olyasmit jelent, hogy vélemény vezér, befolyásoló. Na várj, elmagyarázom! Tudod, hogy szeretek ugrálni. Így aztán minden érdekes helyen, ahol járok, ugrok valami félelmetest, felveszem videóra a mobil telefonommal, és a videót felteszem az interneten a YouTube-ra. Akik szeretik nézni, hogy valaki félelmetesen nagyot ugrik egy elképesztő helyen – mondjuk vízesésnél, torony vagy hegy, szikla tetején, barlangban, járművek tetején, magas fákon vagy épületeken – azok megnézik a felvételeimet. Én meg minden ezer megnézés után kapok egy kis pénzt, mert reklámok vannak a videóim elején, sokszor a közepén is.

Meg az is számít, hogy hol vagyok, milyen ruhában, cipőben, sapkában ugrok – ez mind pénzt hoz a konyhára, mert akik nézik az ugrásaimat elutazhatnak oda ahol felvettem őket. Velehetnek olyan cuccokat, amikben ugrálok. Így sok holmit kapok ingyen, és sok helyre meghívnak ugrálni – fizetik a költségeimet.

– Jó, hogy vannak ilyen bolondok, akik kíváncsiak arra, hogy más mit csinál – húzta el kicsit a száját a nagymama.

Bálint leugrott az ablakpárkányról, és átölelte a vállát.

– Megfagyok éhen, de rögtön, menjünk, toljunk be valamit.

– Megkínálnálak kincsem, de sajnos semmi ehető nincs itthon. Éppen készültem elmenni ide a Dobozi utcába, az Üdvhadsereghez ma délre étkezési jegyért. Fél tizenegyől lehet már jegyet kérni, mert csak 250 adag étel van mindennap. Ha nem jut jegy, nincs ebéd.

– Nem kell ma jegy – csóválta a fejét a fiú – elmegyünk és megünnepeljük, hogy tizenöt év után újra találkoztunk. No, csinosítsd ki magadat, addig kimegyek a konyhába.

Nem tartott sok ideig, amíg átöltözött az asszony. Az egyik kopott, kifényesedett szoknya helyett felvett egy másikat, a foszladozott kardigánt lecserélte egy foszladozott pulóverre.

Bálint határozott léptekkel indult el egy közeli vendéglő felé, alig tudott lépést tartani vele a nagymamája. Pár perc múlva már egy kellemes kisvendéglő hófehér abroszú asztalánál ültek.

– Honnan ismered ezt a vendéglőt? – simogatta szét az asszony a damaszt szalvétát kedvtelve.

– Sehonnan. Amíg átöltöztél a telőmon néztem ki magunknak. Szerintem jó lesz. Én már az étlapot is megnéztem. Erőlevest kérek libamájjal, borjúpaprikást tojásos galuskával, és csokoládés palacsintát. Hazai ízek, ha már itthon vagyok. Te mit szeretnél Kápi nagyfi?

– Nekem is jó lesz, amit te rendelsz – nyelt nagyokat a nagymama.

Miután leadták a rendelést, csak mosolyogtak egymásra a gyümölcslé fölött. Régi emlékek jutottak az eszükbe, amikor még Bálint kicsi volt, és sokat voltak együtt.

– Örültem volna, ha írsz néha... - mondta az asszony, és igyekezett, hogy ne hallatsszon a hangja szemrehányónak.

– Meg kellene tanulnod használni az internetet, ma már senki nem levelez hagyományos levélben, csak a hatóságok, meg a szolgáltatók egy része. No meg anya... veled... Nem volt ezzel semmi baj tizenöt éve, amikor kisserződtem a híres kanadai cirkuszhoz, és anya is velem tartott, de mára megváltozott a világ, az emberek nem várnak hetekig, hogy levelet váltsanak, vagy találkozzanak.

– Lemaradtam a kanyarban – kuncogott a nagymama, mint régen.

Az ismerős, régi kuncogástól Bálintnak megmelegedett a szíve, most vált ismerőssé számára ez a fura, megviselt, ágról szakadt nagyfi.

Lassan, kényelmesen megebédeltek, közben régi családi dolgokról beszélgettek, mind a ketten kerülték a

jelenlegi helyzetet, amíg jól nem laktak. A desszert romjai fölött hozta csak szóba a fiú:

– Mi lenne, ha kikukáznánk azokat a lomokat a lakásodból? A kulcsot meg leadnánk a házkezelőségen? Aztán eljönnél velem Zágrábba, abba a kis szállodába, ahol lakom, és ha vége a turnénak hazajönnél velem Kanadába, anyához? – nézett a nagymamájára kutatva.

– Nem lenne az jó – hajtotta le az a fejét – nem szeretném, nem akarom.

– De hát miért? Mi lesz itt veled? Miben reménykedsz? Ha anyának elmondom, mi van veled, úgys iderepül, és elcibál magával. Gyere inkább velem!

– Nem akarok a nyakatokon élni! Anyukád is tavaly ment újra férjhez édesapád halála után sok évvel. Te meg a világot járod. Különben is felnőtt ember vagy, megvan a saját életed, nem velem akarsz foglalkozni. Abból nem lesznek influenzás ugrások, ha az én szoknyámon ülsz... - tette hozzá tréfásan.

Bálint felnevetett, majd hirtelen valamilyen gondolattól lázba jött.

– Kutya, vagy macska? – kérdezte felvillanyozva.

– Kösz, már jól laktam – tartotta fel a kezét megadóan a nagymamája.

– Na, most komolyan! Melyik állat áll hozzád közelebb? Mit fogadnál örökbe egy állatmenhelyről? Egy kutyát, vagy egy macskát?

– Azt hiszem nem érted, hogy magamról sem tudok gondoskodni – válaszolt kissé éles hangon az asszony.

– Nem is kell! Ő majd gondoskodik rólad! – hadarta Bálint lelkesen.

- Megfeküdte a gyomrodat az étel? Hogy jutnak ilyen butaságok az eszedbe?
- Te is influencer leszel Kápi nagy!
- Lázad is van kisfiam? Én örülök, ha a lépcsőn felmegyek még, az ugrálás szóba sem jöhet. Még egy sámliról sem – szögezte le, ellentmondást nem tűrően.
- Nem, ne izgulj! Nem fogsz ugrálni! Háziállatos videókat, és képeket fogsz feltölteni az internetre, azzal fogsz pénzt keresni. Úgy, mint én az ugrálással. A kezdetekhez zsére lesz szükséged, de ne izgulj, majd én adok...
- Pénzt csakis kölcsönbe! Ha ez az örültség működik, akkor meg fogok adni neked minden fillért...
- Jó, persze, felírunk minden fillért, és majd szépen apránként megadod. Úgy, hogy közben normálisan élsz, te is meg a kutya, vagy macska is. Na, melyik?
- Mielőtt eldönteném, hogy akarom-e egyáltalán valamelyiket, mondd el, hogy mit kell tennem, ahhoz, hogy szerinted pénzt keressek egy állattal? De szépen, sorba mondd el, mint egy óvodásnak, aki semmit sem tud ezekről a dolgokról.
- Oké. Először is rendbe kell hozni magadat. Rendes ruhák, fodrász, fogorvos, manikűrös.
- Ez világos, így ahogy most kinézek, egy gilisztát sem adnának örökbe nekem – jött a régi, jól ismert kuncogás.
- Közben rendbe kell hozatni a lakásodat, most, hogy szinte üres, kifestetni, kitakarítani, valamelyik híres, internetes bútóráruház holmijaival bebútorozni, berendezni szép, márkás dolgokkal. Vissza kell

kapcsoltatni a gázt, villanyt, rendezni a lakbért, megcsináltatni a fűtést.

– Ez rengeteg pénz! – szörnyülködött az asszony – ennyi pénzt nincs az a kutyás videó, ami megkeresne.

– Ezt csak bízd rám! Nem itt regisztrálok majd a YouTube partneri programba az oldaladat, hanem Kanadában, és nem magyar feliratok lesznek rajta, hanem angolok, akkor az egész világon nézett lesz, és több pénzt is kapsz majd.

– De mégis mit kell csinálnia ehhez a kutyának? Miért nézik meg a róla készült videót?

– Na, ebben már neked is sok munkád lesz! Már sok cuki állatos videó van fenn az interneten, neked valami olyat kell kitalálni, ami érdekes, egyedi, amit más nem tud leutánozni, és harapnak rá a nagy márkák.

– Jó, akkor próbáljuk meg kutyával. Mert a kutyával több mindent lehet csinálni, mint a macskával. Amit a macskával meg lehet csinálni, azt a kutyával is. Tápokkal etetni, márkás cuccokat venni neki, felöltöztetni vicces ruhákba, vagy napszemüveget tenni rá, de a macskával nem lehet jönni-menni, mint a kutyával.

– Jó, akkor eldőlt! Kutyá! Kezdjük is keresni a megfelelőt. Vagy jó nagy legyen, vagy kis mókás. Vagy impozáns legyen, vagy cuki.

– Az én lakásomban nem fér el egy nagy, impozáns kutya. Inkább legyen kicsi és mókás, vagy mókásan csúnya.

– Gyere Kápi nagy! Már szétültük magunkat. Most nyitunk neked először egy bankszámlát, amire utalhatok dollárt az akcióhoz, aztán veszünk neked egy jó kis

okostelót, megtanítlak használni egy plázában, ahol van wifi, aztán megbeszéljük a többit.

Mire Bálint három nap múlva visszament a társulathoz Zágrábba, már beindultak a dolgok. Két hónap múlva – mire felújították, és megfelelően berendezték a nagymama lakását – sikerült megtalálni a megfelelő kiskutyát is, akit egy ügyes kutyakozmetikus plüssállatosra nyírt.

Az első róla készült videón a kis kutyus egy mezővel ismerkedett, aminek a szélén találkozott egy nála nagyobb kutyával, és gazdájával, az öreg csősszel. Aki el sem akarta hinni, hogy Dodó élő kutya, és a kapcsolót kezdte keresgélni rajta. Ezt a kiskutya zokon vette és egy nagy kutya ugatását hallatva – amit Bálint vágott a videó alá – kergette őket. Amikor sikeresen elzavarta őket, egy Coca-colás pohárral a mancsában ledőlt kipihegni magát. A videót Bálint megosztotta összes barátjával, ismerősével, kollegájával, arra kérve őket, hogy osszák tovább. A nagy első kutyusos videóját végül több, mint tizenöt ezren nézték meg, aztán ahogyan sorban készültek a videók egyre nőtt az érdeklődés Dodó kutyus iránt, végül sztárállattá nőtte ki magát. Sikere titka az volt, hogy emberi érzésekkel ruházták fel. Volt olyan videója, amin megsértődött, mert hazudtak neki és állatorvoshoz vitték, nem pedig gördeszkázni. Más videókon híres helyeket látogatott meg, és úgy viselkedett, mint egy turista. Az utcán evett, szemetelt, tolakodott, szelfizett és leesett néhány falról.

A nagy nézettségre lecsaptak a legnagyobb kereskedő láncok, az állateledel gyártók, és a divatcégek is. Elvégre

a videóin megjelenő reklámokkal hatásosabban befolyásolta a nézők fogyasztói szokásait, mint a tévéreklámok, amikről már szinte senki nem vesz tudomást. Dőlt a pénz Kápi nagy bankszámlájára, aki csak kínosan mosolyogva csóválta a fejét, ha arra gondolt, hogy a betegsége előtt, ápolónőként milyen keveset keresett. Amikor Bálint unokája azzal ugratta videó telefonon, hogy megy-e még étkezési jegyért az Üdvhadsereghez, azt válaszolta:
Minek? Már én is influenzás vagyok!

A szerző fotója: Dodó kutya

Rodoszi kalandok

Egy tanárnő, Napnyugta után, Az öszvér hátán szűk hegyi úton, Négykézláb tántorog, Kántorral, Mert becsületbeli kötelességének érezte, Az ablakon kibámulva.

Andrea és Balázs egy csendes, nyugodt helyen szerették volna kipihenni magukat azon a pici kis szabadságon, ami az egész évi kemény hajtás után, és a következő évi kemény hajtás közötti időben a magukénak tudhattak. Sok töprengés után Rodosz szigetét választották, ami az utazási iroda szerint pont ilyen.

Az apartmanban, ahol laktak volt egy harmadik vendég is, ő már hamarabb jött, mint ők. Andrea először halálra rémült tőle, de pár nap alatt egészen megszokta. Egy hihetetlen kinézetű darázsról van szó, akinek legalább egy centiméter távolságra volt a tortól a potroha. Balázs szerint „igazi darázs dereka” volt. A fürdőszoba ablakon járt be, és egész nap hordta a szorgalmasan a virágport a szobai csillár tetejére. Iszonyú hosszú lábai voltak, és ő maga is jó nagy volt. Körülbelül három centi, plusz a hosszú lábai. Andrea elnevezte Matildnak, ő vigyázott a házra, ha nem voltak otthon. Többször nyugodtan hordta a virágport, rájuk sem hederített, csak néha röpködött ide-oda, mint egy kerge birka. Ilyenkor Andrea fedezékbe bújt /egy ajtó, vagy egy törölköző mögé/ Balázs elkezdett csapkodni egy ronggyal, Andrea meg a fedezékből kérlelte, hogy ne bántsa a Matildot.

Ha ennyi izgalom nem volt elég, akkor elindultak a standra, ami Falirakiban gyakorlatilag az egész tengerpart volt, véges végig napágyakkal és napernyőkkel. A mellettük levő napozó ágy alatt, az árnyékban egy kacsa család pihent. Ők nem fizettek a napágyért. Andrea látta, hogy elbújtak, amikor jött a ticket man. Az egyik felnőtt, egy hófehér házi kacsa, a másik egy tarka vadlúd, a kicsik között az egyik hófehér tollú, a másik kettő meg tarka foltos vadkacsa volt. Azt gondolták, hogy találkoztak Kákalaki Akkával a Nils Holgersson csodálatos utazásai a vadludakkal című meséből, és az ő vadkacsa feleségével, meg a felemás gyerekeikkel.

A strandon minden a nyaralóknak, és a nyaralókért volt. A vizet tucattjával hasították a motorcsónakok, amik mind a turistákat húzzák: vízi sín, banánhajón, kiborítós kis kerek gumicsónakokban, vagy ejtőernyővel az égen. Vízi biciklik és a gumimatracok tömege úszott a vakítóan kék színű vízen, ami olyan tiszta ott, hogy a mély helyeken is lesütött a nap az aljáig. Nagy hullámok nem voltak, mert Rodosz déli részén többnyire a szárazföld felől fújt a szél, így a tenger tükörsima volt, vagy csak alig fodrozódott. Az izgalmak közé tartozott a part felől fújó szél is. Csak úgy szálltak be a tengerbe a partról, a felfújt gumimatracok, törölközők, és ruhadarabok, amiket széjjel hagytak, és alájuk tudott kapni a szél. Néhányan kétségbeesett küzdelmet folytattak a visszaszerzésükért, de a szél mindig nyert. Amikor úgy látszott, hogy valaki mindjárt utoléri a vízen lebegő tárgyat, fújt egy nagyot, és elérhetetlen távolságra röpítette be a vágyva vágyott

holmit. Amit aztán szemétként sodort ki máshol a parton.

Amikor Andreáék vízi bicikliztek kimentettek egy tanárnőt a tengerből, aki a gyerekei vízbefújt labdája után úszott. Először a labdát horgászták ki, utána a tanárnőt, akit labdástól kivittek a partra. A vízi biciklizés eléggé egyoldalúra sikerült, mert a part felől fújó szél csak sodorta befelé őket, mint a tollpihét, ők meg csak küzdöttek, hogy ne vigye át törékeny járművüket az Égei-tengeren Törökországba. A szuper tiszta vízben leláttak a tenger fenékre, és az valami mesés volt, mert a fenéken lévő hatalmas sziklák között a homok is vakítóan kéknek látszott. Amíg kicsit nézelődtek, a szél rögtön elkapta a delfin alakú vízi biciklijüket, és már vitte is befelé...

Napnyugta után elállt a part felől fújó szél, ami egész nap hordta a strandra a pecsenye és ételszagot, füsttel vegyesen. Mert a nagyon hosszú strand mögötti ezer étteremben sütöttek, főztek. Lépten, nyomon invitáló emberek hívták be a turistákat a tavernákba, kávézóba, éttermekbe, bárókba. Költsd, a pénzed ne sajnáld! - akció volt egész nap. Minden tíz méteren volt egy fagyis láda, a napágyak között folyamatosan cikáztak a fánk, dinnye, szőlő, és üdítőital árusok. A nappal dinnyét és egyebeket áruló fiúk este kiöltöztek, beültek az éttermekbe, és mást szolgáltattak. Amikor Andreáék beültek vacsorázni a parton egy étterembe, az angol lányok csak úgy írástak be a noteszeikbe, vagy a telefonjukba az egy asztalnál, csapatban tanyázó görög srácokkal a fiúk mobil számait, és a nevüket. A Rodoszon

árult pólók felirata szerint Rodosz 90%-a szex, 1%-a love, 9%-a pihenés.

Egy heti nyaralás után Balázs bőre lassan feketére barnult, Andrea meg a barna helyett szép szeplős lett. Ahhoz képest, hogy a naptár szeptembert mutatott, a homok még ráléphetetlenül forró volt, az ég felhőtlen, és ezerrel sütött a nap. Addigra kipihenték magunkat annyira, hogy elinduljanak felfedezni Rodoszt.

Első útjuk Rodosz legrégebbi településére Lindosra vezetett. A tenger ott is vakítóan kék, viszont a part olyan kopár volt, hogy az nekik már a rémes kategóriába tartozott. Valamikor az ókorban ez egy nagyváros volt, 10.000 lakossal /most csak 1.500 lakosa van/, s hajóépítéssel foglalkozott. Akkor pusztították ki az összes fát a környékről. A talajt meg elhordta a szüntelenül fújó szél. Lindoson nem lehet szállodákat és apartman házakat építeni, a hagyományos fehérre meszelt kockákból álló házai egymásra épülve, szűk sikátorokban, hosszan elhúzódnak egy domb aljában, aminek tetején a lindosi akropolisz maradványai állnak. A házak között sehol egy növény, egy virág, még cserepes virágot sem láttak. Lindosra az autók és a buszok nem mehetnek be, ami nem csoda, mert ott sem elférni, sem megfordulni nem tudnának. A forró napsütésben felsétáltak az akropoliszi domb lábához, ahol kis csacsik, és öszvérek álltak, egy nyitott istállóban, mint egy garázsban. Akinek kedve és pénze volt, az öszvér hátán, szűk hegyi úton juthatott fel a romokhoz. Az ösvény azonban olyan meredeknek és görgetegesnek látszott, amin felvitték a turistákat, hogy ők inkább a

saját lábón, a lépcsőkön való hegymászást választották. Ezen az akropoliszon mindenki épített egy kicsit, a görögök, a törökök, a Johanniták, az olaszok. A második világháborúban a németek kifosztották, elvitték a szobrokat, aztán a szövetségesek porrá bombázták, most próbálják újra felépíteni. A kilátás az akropoliszról mesés volt, igaz a szél úgy fújt, hogy attól féltek, felkapja őket, és csodálatos Maryként, a videó felvevőbe, és a fényképezőgépbe kapaszkodva fognak az öböl fölött keringeni. Az akropoliszról lejőve sétáltak Lindos kerek kavicsokkal kirakott – igen lekoptatott, és ezért csúszós - utcáin. Sikátorokat, üzleteket, arany és bővli tárgyakat láttak minden mennyiségben. Találtak egy nagyon régi, freskókkal agyondíszített templomot, ahol Hieronymus Bosch festményein szereplő pokoli víziókat láttak az egyik sarokban a freskók között. Soha nem fogják megtudni, hogy valami Bosch festészete iránt rajongó restaurátor festette ilyenre őket, vagy még Bosch járt itt annak idején, és innen vette rettenetes alakjait, amik az emberi bűnöket ábrázolják a képein.

Este sétáltak Falirakiban, ahol a belvárosban a rengeteg étterem és bolt mellett egy egész utca volt a fiataloknak diszkókkal tele. Mindenütt üvöltött a zene ki az utcára, s az utcákon is táncoltak a fiatalok. Éjfélkor be kellett csukni a szórakozó helyek ajtaját, akkor csukott ajtók mögött folytatódott a buli. Minden szórakozóhelyen volt „happy hour”, amikor egy ital árát kettőt adtak. Hajnalra félrészeg, vagy egészen részeg fiatalokkal teltek meg az utcák, akik négykézláb, tántorogva próbáltak eljutni az ágyig. A diszkók fölötti apartmanokban

valószínűleg hajnalig nem lehetett aludni, mert pattoghattak az ágyakban a zenére, olyan hangos volt. Ők a település legszélén laktak, utánuk már a dombok kezdődtek. Ott viszonylag béke volt, csak a szomszédos szálloda teraszán énekeltek karaokét az angolok, olyan hangosan, hogy bármelyik kántorral felvehették volna a versenyt.

Másnap a fővárost, Rodoszt nézték meg. Sétáltak a Mandraki öbölben, a középkori kikötőben, ahol rengeteg kis hajó ringatózott. A kikötő mögött magaslott az épen maradt lovagvár, belsejében az óvárossal. Az elején lelkesen, minden szegletet megörökítve indultak el, hogy körülsétálják. Egy idő után elégük lett a bástyákból, tornyokból, átjárókból, és a hatalmas kiterjedésű falakból. Bementek az óvárosba, ahol minden utca csupa üzlet, étterem, kávézó, bár, aztán még üzlet, és üzlet, és üzlet. Annyi aranyat, régiséget, ruhát, turista bővrit, fafaragást, műkincseket, ezüst tárgyakat, képeket, szobrokat, használati tárgyakat, csecsebecséket, és mindent, amit csak el lehet képzelni, láttak a kirakatokban és az üzletekben, hogy a hatodik óra után már nyöszörögtek, hogy ha még egy kirakatot /amik az elején még irtó érdekesek voltak/ meg kell nézniük, rögtön rosszul lesznek. A szűk, és tágasabb sikátorokat ezernyi növény és pálmafa díszítette, csodás növények kúsztak fel a falakra, és folytak le a falakról. Az utcák kavicsokkal, mintásra voltak kirakva, a háttérben mindenütt várfalak, tornyok, dzsámik, minaretek magasodtak. Az éttermek, kávézók előtt hatalmas papagájok, különböző színekben bóbiskoltak, vagy

rikácsoltak. A házak kapuin benézve mindenütt virággal teli udvarokat láttak. Azt hitték, soha nem unják meg nézni, fényképezni, videózni, a tereket, szökőkutakat, az ezer izgalmas épületet, és boltot, aztán délutánra úgy érezték, hogy a szemük már nem bír többet nézni, bármilyen érdekes is legyen, már semmire sem voltak kíváncsiak. Egy múzeum udvarán üldögéltek egy kicsit egy kényelmetlen kőpadon, amit még a keresztes lovagok hagyhattak ott, aztán megküzdöttek a görög menetrenddel, és hazabuszoztak.

A kulturális sokk utáni napon ellátogattak a pillangók völgyébe. Rodosz dimbes- dombos hely, két domb között kis patak folydogál, és ott ezrével élnek a pillangók. Mind egyforma. A közepük narancssárga, fekete pöttyökkel, a szárnyuk világosbarna, és az egyikén egy római VI-os, a másikon egy római IV-es van fekete csíkokból. Mindenütt pillangók üldögéltek, a jegypénztár pavilonján, a nedves földön, mohos köveken, a fák törzsén, vízínövényeken, de jutott a turistákra is, a padokra, a patak fölött átívelő kis hidakra, az ismeretterjesztő táblákra. Medvelepkék százazrei élnek itt, a völgy klímája, és az ott lévő fák által termelt vaníliás gyanta vonzza őket ide. Ezt a gyantát szeretik a pillangók és a lárváik. A fákra rakják a petéiket, aztán holtan zuhannak a patakba, ahol tarisznyarakok élnek, és megeszik a halott pillangókat. A következő év júniusában kikel a pillangók új csapata, amit szeptemberig lehet csodálni. A pillangók számára a turisták komoly zavaró tényezőt jelentenek, mert éjjeli fajként nem szeretik a zajt. Mindenütt táblák

figyelmeztetnek, hogy csendben legyünk, de az előttük sétálók között is volt olyan pasi, aki óriásiakat tapsolt, mert becsületbeli kötelességének érezte, hogy megszegve a szabályt, felreppenő, és a nappali fényben tájékozódni képtelen pillangók százait pusztítsa el. Andrea még a hazafelé úton is azon szomorkodott, az ablakon kibámulva, hogy a tömegturizmus lesz az, ami elpusztítja a látnivalókat, és itt nem csak a pillangókra gondolt.

Utolsó kirándulásuk Rodoszon a hét forrásnál volt. Ennek a legendája szerint, amikor Maria kedvese Janusz meghalt, Maria negyven évig imádkozott az Istenekhez, hogy adják vissza neki Januszt. Ennyi év alatt elégük lett az Isteneknek a könyörgéséből és életre keltették Januszt. Maria ekkor már hatvan éves volt, de megfürdött a hét forrásban, és visszafiatalodott negyven évet. A legenda nyomán jönnek ide a turisták, ők is szeretnének visszafiatalodni a hét forrás vizétől. Amikor ők ott jártak, a forrás egy dágványos, kövekkel, és faágakkal teli pocsolya volt, amiben százával tocsogtak a turisták, s itták a vizét. Andrea és Balázs feljebb ment a parton, hátha ott tisztább a víz. Ott meg egy óriási kacsacsapat fürdőzött. Ezt a lenti lubickolók nem látták, itták a kacsás vizet, még flakonba is töltötték, és vitték magukkal. Egy oldalsó forrásban Andrea kicsit megmosta az arcát, Balázs lefotózta előtte, hogy milyen volt. Pár nap múlva nézték a tükörben, hogy nem negyven, de még négy évet sem fiatalodott vissza. Az a Maria nem tudni mennyit áztatta magát... Talán a kacsák miatt nem működött az egész...

Jobb is így, mert húsz év körüliek is mosakodtak a latyakban, és vedelték a kacsás vizet, nem gondolván bele, hogy mi lenne velük, ha negyven évet visszafiatalodnának... Andrea és Balázs inkább Colát ivott, mert nem fűlt a foguk a piszkos vízhez.

Végül az idegenvezető azt kérdezte, hogy ki akar a dombon visszamenni a buszhoz, és ki egy barlangban. Mivel negyven fok volt, nagyon sokan a barlangot választották, velük együtt. A valóság az volt, hogy nem barlangban, hanem egy emberek által épített, 170 cm magas, 1 méter széles kibetonozott teljesen sötét csatornában kellett végig menniük. Azon folyt ki a hét forrás vize egy patakba. Abban a sötét, hideg lyukban mentek - úgy érezték, hogy - száz évig. Balázs ment elől, fogta Andrea kezét, a lábuk alatt örvénylett a hideg víz, neki-neki ütve a lábuknak egy-egy ki tudja mit... És csak mentek, mentek a tök sötétben, néha kövek, vagy valamik voltak a lábuk alatt, néha lyukba léptek. Rémálom volt az egész. Amikor világosodni kezdett, és azt hitték, hogy vége a botorkálásnak, akkor ott álltak egy iszonyú mély kút legalján, ahol a betongyűrűkön egy ezer fokosnak látszó vaslétra vezetett fel a kút tetejére. Andrea rettenetesen megijedt, hogy itt kell felmenniük, mert ő iszonyúan tériszonyos. Amikor meglátta, hogy szemben folytatódik a sötét lyuk, hálás szívvel, mondhatni boldogan vánszorgott tovább a teljes sötétségben. Újabb ezer évnek tűnő idő múlva kibukkantak egy vízesés fölött, és már csak ügyesség kérdése volt, hogy kimásszanak a köveken az erdei ösvényre. Az utolsó rodoszi kalandjukat követően

megállapították, hogy őket már nem kell megvizsgálni,
az teljesen biztos, hogy elment az eszköz!

a szerző fotója: rodoszi csacsi garázs

A régi hegedű

*Prímás, Kora reggel, Kórház lépcsőházában, Fonalat
orsóz, Az inkubátor őrzőjével, Mert ahhoz volt kedvem,
Frakkban*

Lacika kicsi korától kezdve prímásnak készült, mert apai nagyapja testvérébátyja legendás hírű prímás volt a környéken. Minden este egy szállodában muzsikált, de nagy lakodalmakon, búcsúkbán, szüreti- és egyéb más bálokban is rendszeresen húzta a talpalávalót a zenekarával. A csárdáson kívül játszott twistet, keringőt, polkát, csacsacsát, tangót, és mindent, amit csak kértek tőle. A vezető hangszere a hegedű volt, de szaxofonon és klarinéton is virtuózan muzsikált.

Egyik legenda szerint, egy lakodalomban, hajnalban, a háztetőn játszotta el – plusz pénzért – a Hegedűs a háztetőn című musical betétdalát az erősen kapatos vendégeknek, akik feltuszkolták oda.

Sok híres előadóművészt kísért nótaeseteken a zenekarával, és virtuóz szólóitól azoknak is megfényesedett a szeme, akik nem voltak annyira a cigányzene rabjai. Multságokon olyan tüzesen húzta a talpalávalót, hogy még az asztal tetejére is felmuzsikálta a vérmesebb vendégeket, ott táncoltak a poharak és korsók között. A nagyapja büszke volt a testvérére, aki helybeli híresség volt, és sokat mesélt Lacikának róla, aki úgy gondolta, hogy igazi álommeló prímásnak lenni.

Amikor már elbírta a híres prímástól megörökölt hegedűt, ötévesen kikönyörögte a szüleitől, hogy elvigyék a falujukban lakó egyik muzsikushoz, hegedülni tanulni. Az szívesen eltette a pénzt, amit a tanításért kért, de nem sokat tanított a kisleának. Csak a fejét csóválta, amikor énekeltette őt, vagy megpengetett a hegedűn egy-egy dallamot, és Lacikának meg kellett ismételnie. Pár hét elteltével kiküldte a szobából a kisleánt, és az édesapjának megmondta, hogy a gyereknek nincsen tehetsége a zenéléshez, nemhogy prímás nem lesz belőle soha, de még elfogadható muzsikusz sem. Ne is hozza őt többé ide, kidobott pénz a zenére taníttatása. Lacikának azt mondták a szülei, hogy nem ér rá a muzsikusz tovább tanítani őt, de majd ha iskolás lesz, zeneiskolába fog járni - gondolták hátha addigra már nem is lesz neki fontos ez az egész. De nagyot tévedtek, mert amikor be akarták íratni a kis falu iskolájának első osztályába, Lacika könnyes tiltakozással emlékeztette őket az ígéletükre, hogy zeneiskolába íratják. Így aztán elvitték a közeli kisváros zeneiskolájába, felvételi meghallgatásra. Biztosak voltak benne, hogy nem fogják felvenni a kisleánt, mert nincs tehetsége a zenéléshez. Mivel előzetesen nem jelentkeztek, így jó sokáig kellett várniuk, mire végül sorra kerültek. Lacika elénekelt két dalt, amiket az óvodában tanult, és már nagyon sokszor énekelt. A ritmus eltapsolásába néhány helyen rontott, majd a hallás utáni visszaénekzés sem sikerült neki jobban. Végül arról kérdezték, hogy milyen hangszeren szeretne játszani. Olyan lelkesen beszélt a hegedülésről, meg arról, hogy mindig is ez volt az álma, és hogy szereti

a hangszerét, amit a nagypapájától kapott, hogy a felvételi bizottság tagjainak – addig közönyös - arca felderült, és amikor a kisfiú azt fejtegette, hogy milyen híres primás lesz ő, ha itt tanulhat hegedülni, már a mosoly is megjelent néhány arcon.

Mégis elképedtek a szülők, amikor megkapták a meghallgatás eredményét, Lacikát ugyanis felvették a vágyott zeneiskolába. A gyerek boldogsága határtalan volt, amikor a szülei beírátták őt oda.

Szeptembertől kora reggel indultak mindennap, hogy időben beérjenek a zeneiskolába. Esőben, hóban, fagyban sokszor a szomszédos kórház lépcsőházában kellett kivárniuk, amíg kinyílnak az iskola kapui, mert a buszközlekedés nem az iskolakezdéshez, hanem a munkaidőhöz alkalmazkodott. Lacika lelkesedése az idő múlásával sem csökkent, szorgalmasan végezte otthon is a hangszeres játékot előkészítő mozgásgyakorlatokat. Amik a talp gördülékenységét, a térdek hajlékonyságát, a csípő lazaságát, a karok szabad lengetését, a nyak- és fej mozgatás szabadságát, a tenyérérzetet, az ujjak önálló mozgását, függetlenítését segítették. Láthatatlan dolgokat emelgetett, ejtett, közelített, távolított, pörgött-forgott, a talpán hintázott, úgy tett, mint aki fonalat orsóz, az ujjait csukta-nyitotta, szuszogva gyakorolta a helyes légzést. Aztán ahogy telt-múlt az idő már pengetett is egyszerű gyerekdalokat a hegedűn, ami időnként jól félrement, de – végtelen türelemmel - addig gyakorolta, amíg hibátlan nem lett. Amikor vonóval kezdett gyakorolni, a szülei azt gondolták, hogy a sokadik hamis ismétlés után nem fogják tovább bírni, de csodák

csodájára egyszer csak kitisztult az etűd, vagy az egyszerű népdal hangzása. Lacikát olyankor annyira boldognak látták, hogy legközelebb is türelemmel viselték a megpróbáltatásokat. Úgy tűnt, hogy a hagyományos módhoz – ahogy a cigányzenészek tanulnak – akik az együttesben előadandó műveket kivétel nélkül előjáték után jegyzik meg – nincs tehetsége, de ezt végtelen szorgalommal pótolta a zeneiskolai tanítás során.

Havas, fagyos reggeleken addig-addig álldogáltak a kórház lépcsőházában, az iskola kinyitására várva, hogy idővel Lacika összebarátkozott a kapu alá kitett inkubátor őrzőjével, aki reggelenként megnézte, hogy működik-e a jelző, ha újszülöttet tennének be oda. Kiderült, hogy az ő kislánya is a szomszédos zeneiskolába jár, sőt ő maga is odajárt kisgyerekként. A kislány csodálkozott, hogy akkor miért lett ápolónő, és nem zenész. „Mert ahhoz volt kedvem, mire felnőttem!” – kacintott rá a kislányra, aki sokáig töprengett ezen az új információn, hogy nem minden zeneiskolásból lesz felnőtt korában zenész. Ő maga még mindig sikeres prímásnak álmodta magát, aki szép piros vagy kék, elegáns fellépő ruhában, vagy frakkban vezeti majd híres zenekarát.

A zeneiskolát jó eredménnyel végezte el, majd Pesten, a Zeneművészeti Szakgimnáziumban tanult tovább népzeneiskolásként. Megpróbálkozott a Zeneművészeti Egyetemmel is, de oda nem sikerült bekerülnie. Akkor szembesült vele, hogy a cigányzene, népzene mennyire visszaszorult miközben ő felnőtt. A kávéházi

cigányzenekarok eltűntek, a kávéházakkal együtt, a külföldi turisták számára – idegenforgalmi látványossággént – még néhány étteremben muzsikáltak cigányzenekarok. A lakodalmakban, bálokban is inkább diszkózenét játszottak. Amikor zenekart akart alapítani, nem talált helyeket és alkalmakat ahol rendszeresen felléphettek volna. Azokban a lakodalmakban ahol mulatós nótát kértek, ott sem a hagyományos cigányzenekart akartak. Hegedűk, brácsa, bőgő, cimbalom, és klarinét helyett már szintetizátorral, trombitával, szaxofonnal, gitárral, dobbal adták a mulatós zenét.

Sok keresgélés után egy néptánc együttes zenekarában lett hegedűs, majd később primás. Rengeteg helyre eljutott vele a világba, és sok örömet, és megbecsülést szerzett neki a hegedülés. Ez a primáság ugyan más volt, mint a nagypapa testvéréé, de a beteljesült álom, és a muzsika vele volt mindig, mint a régi hegedű.

a kép forrása: Fortepan

Cicafül

Ősz hajú, testes nő, reggel és este, hátul, oson az ajtó felé, egérke szerű lánnyal, mert mások sem tették, bátorítóan

A metró az utolsó percben sikerült elérnie Baláznak. A beszállás befejezését kérő jelzés záró hangjaira beugrott a legközelebbi kocsiba. Az ajtó hangos csattanással bezáródott mögötte, aztán kisvártatva zörögve nekilódult a szerelvény.

Ilyen késő este, amikor ő elszabadul a munkahelyéről, már kevesebb az utas, mint a reggeli zsúfoltságban, átláthatóbb a szerelvény belseje. Nem mintha valami sok látnivaló lenne, de azért Balázs végigpillant a kocsin, hátha egy csinos kis nő utazik éppen most, akin megpihentethetné az egész napos monitornézéstől kikészült szemeit. Úgyis csak nézni meri a lányokat, informatikus „kockaként” éli az életét, éjjel-nappal a számítógép mellett. Még soha nem volt barátnője.

A csinos nőknek biztosan máshol van dolguk – állapítja meg Balázs leverten, de aztán a szeme szinte önkéntelenül visszatér a másik ajtónál üldögélő idősebb asszonyhoz. Magában kuncogva megállapítja, hogy jól látta az előbb, az ősz hajú, testes nő, a boglyaként szétálló hajkoronájára egy cicafül hajpántot biggyesztett. Pedig messze van a farsang, odakinn a felszínen, a májusi nyár izzasztja már a pestieket.

Begördül a szerelvény a Kálvin térre, s az idős asszony a hátát görbítve, nehézkesen feláll, de a cicafülek a fejről ott maradnak mögötte, a metró kocsí falán. A falra festett cicafülek fölött egy macskaeledel reklám van. A cicafülek – a reklám kiterjesztéseként – szelfizéshez kerültek a falra. „Ülj ide, ha cicafület szeretnél” hívogat a felirat. Balázs magában vigyorog, hogy azt hitte a cicafülek a távozó asszonyság ékességei.

Ettől kezdve Balázst mintha megbűvölték volna a cicafülek a falon, igyekszik elcsípni reggel és este, azt a szerelvényt, és azt a kocsit, amiben látta őket. Néha több szerelvényt is elenged, mire megérkezik a kedvence. Szereti nézni a figyelmetlen, mit sem sejtő utasokat, ahogy leülnek oda, és a cicafülek rákerülnek a fejükre. Úgy veszi észre, hogy bár senkit sem lát szelfizni vele, de hatással lesz az odaülő utasokra.

Egy kerekkepű, őszes, idősebb úr megnyalja a szája szélét, miközben egy egérke szerű lánnyal szemez utazás közben. Egy középkorú nő, úgy igazítja meg az összegyűrődött szoknyáját hátul, hogy a balkeze igazító mozdulata a cicák farkának jellegzetes kígyózó mozgását utánozza. Fekete hajú fiatal lány, a cicafülek alól felállva, a macskák jellegzetes járásával oson az ajtó felé. Egy vörös, göndör hajú nő meg szinte dorombol a telójába, miközben kicsit az arcához dörzsölgeti. Balázs egy idő után meg van győződve, hogy akik oda ülnek, azok valahogy elmacskásodnak a cicafülek alatt.

Milyen lenne megízlelni ezt az elmacskásodást, és megfürdeni benne? – furdalja őt a kíváncsiság.

Egyik este, amikor jó sokat várt a cicafüles metróra, elhatározza, hogy leül oda, és megtapasztalja milyen változást hoz neki az a hely. Szerencséje van, az ülés szabad, és ő óvatosan leereszkedik rá, majd kényelmesen hátradől. Ellenáll a kísértésnek, hogy elővegye a telefonját, és készítsen magáról egy képet, mert mások sem tették. Lecsukódnak a fáradtságtól a szemei, s amikor félig nyitott szemmel macskásan körülnéz, már a végállomás következik. Lassan feláll, és az egész testét átmozgató nyújtózkodással vezeti le a felgyülemlett feszültséget. Kioson a nyíló ajtók között, zsákmány után kutatva körülnéz, és a tömegben rögtön észrevesz egy hosszú barnahajú fiatal nőt, akinek a fején egy cicafüles fejhallgató van, amin a fülek zöldesen világítanak.

Gyors léptekkel megkerüli az előtte járókat, tágra nyílt szemekkel, minden figyelmével koncentrálva a lányra összpontosít. Amikor utoléri, óvatosan, röviden megérinti a karját. A lány rámered, a szája egy kicsit duzzogónak tűnik. Balázs a fülére mutat, a lány feltolja a füléről a fejhallgató hangszóróját.

Balázs mélyen belenéz a rászegeződő szempárba, bátorítóan pislog a lányra, és azt mondja neki: Kedvelem a cicafületeket. A lány elmosolyodik, és együtt mennek tovább.

a szerző fotója

Mind elmentek a legények

*A menekülő ember, Ebéd után, A kertvendéglő
lugasában, Magában beszél, Sajtkészítővel, Azért, hogy
levágassa a haját, Nehéz elválással*

Egy nap telt el a világosi fegyverletétel óta, s csak egyre vonultak a honvédek, az orosz lovasok és kozákok kíséretében, ismeretlen sorsuk felé. Voltak – nem kevesen – akik útközben szerét ejtették, hogy a nem túl szoros felügyelet alól megszökjenek. Egyesek csak egy mély árokba csusszantak, mások magas bokrok közé bújtak, szép számmal meg csak átugrottak egy-egy porta kerítésén – bízva a gazda jóindulatában – amikor a kísérőik figyelme másfelé fordulni látszott.

Luger Farkas a menetben hol előre igyekezett sietni, hol meg lelassulva maradozott hátra. A világosi fegyverletétel utáni éjszakán a sötétben, és fejetlenségben – a zarándi táborba megérkezvén elkeveredett a csapatától. Most a bajtársait próbálta megtalálni, az indulásakor még harmincezer főt számláló menetben. Ahogy teltek az órák, egyre reménytelenebbnek tűnt a kutatás. A fegyverletétel előtt darabokra tépett csapatzászló nála levő darabkáját hiába mutatta – a tenyerébe rejtve – a körülötte levőknek, mindenki csak a fejét ingatta szomorúan.

Kenyeres cimborája, akivel gyerekkoruk óta barátok voltak és egyszerre hagyták félben a tanulmányaikat a pápai líceumban, és álltak be honvédnek, holtan maradt

a világosi mezőn. Nem az ellenség oltotta ki az életét, önkezeivel vetett véget neki, nem bírván elviselni a fegyverletétel megaláztatását, amikor a muszkákkal való csatára készülve hirtelen parancsba kapták a feltétel nélküli megadást. Nem ő volt az egyetlen, voltak elég számosan, akik a kétségbeesett dühükben önmagukat végezték ki. Az ő fejében is megfordult a gondolat, hogy követi a halálba is a barátját, de mint a családjának egyetlen fiú gyermeke, visszatartotta őt az élőkért való felelőssége. Végül kiabálva, az áruló tiszteket szidalmazva eltörte a fegyvereit, hogy ne használhassa, se osztrák, se muszka, úgy akasztotta a lova nyeregkapájára, amikor elhangzott a parancs: „Le a lóról, kardot, karabélyt, tarsolyt a nyeregre akasztani, ló mellett állj!” A lovaikat egyenként elvezették, s ő huszárból fegyvertelen gyalogossá vált egy pillanat alatt. Délelőtt Feketegyarmatnál nyelte már a sok ezer vonuló ember által felvert port, amikor – mintha egy szél fuvallat hordaná végig a jó sorsban reménykedő emberek seregében a hírt – úgy érte el őt is, hogy Sarkadon átadják őket az osztrákoknak. Talán a ruszinok, vagy az orosz birodalomból közöttük harcoló önkéntesek szedték ki kísérőikből, hogy hová viszik őket, s mi célból. Luger Farkas reményei abban a pillanatban szertefoszlottak, hogy háborítatlanul elengedik őket az oroszok, és azt is feladta, hogy megkeresse a bajtársait. Éppen egy kukoricás mellett vezetett az útjuk, amikor a sor szélére húzódott lassacskán, majd egy nagy ugrással a kukoricásban termett. A menekülő ember után még egy puska sem dördült, ha meg is látta valaki őt az

oroszok közül, nem érdekelte. Rüdiger orosz tábornok nem adott ki tűzparancsot a dezertálók ellen.

Azért szedte a lábát, ahogyan csak bírta, mert a kukoricás suhogó leveleinek zaja olyan volt, mintha üldözők törtetnének mögötte. Egy idő után kifáradt, leült egy kukoricaszár tövébe, kicsit pihent, majd tört egy tejes kukoricacsövet, amíg elverte vele éhségét, és szomját, egyre hallgatózott, hogy merről hoz a szél harangszót. Mivel cikk-cakkban futott a kukoricásban – a képzelt üldözői elől – nem tudta merre induljon, hogy kitaláljon belőle. Alaposan kipihente magát, mire egy kolompszót meghallott a távolban, és arrafelé vette az irányt. Jó darabig ment, amíg egy keskeny földútra kijutott. Találomra elindult az egyik irányba.

Még ment vagy egy fertály órát, amíg egy kis faluba ért, ahol elsőnek egy fiúcskával találkozott, aki ugyancsak eltátotta a száját, amikor meglátta őt. Ebéd után volt már jócskán, amikor megtalálta a falu kocsmáját, és a nagy szemeket meresztő kocsmárostól két deci bort kért. A kocsmárosnak feltűnt, hogy a furcsa vendége, a kertvendéglő lugásában, egy óra elteltével sem nyúlt a borhoz, mégis magában beszél. Kíváncsian társalogni kezdett vele, de első hallásra el sem akarta hinni a világosi fegyverletételt. Már a csendőröket kezdte emlegetni, akik az ilyen rémhírterjesztőket börtönbe vetik. Farkasnak részletesen el kellett mesélnie az utolsó hetek eseményeit a kocsmárosnak, és azt is, hogyan került ide huszáregyenruhában, egymagában, ismeretlenként. Végül kiderült, hogy a kocsmárosnak is

van egy honvéd fia, akiről semmit nem tud, ez megteremtette a szimpátiát közöttük.

Luger Farkas a kocsmárosnál hagyta a csákóját, amiért egy zsíros, erősen viseletes posztókalapot, huszárdolmányáért, és mentéjéért, egy báránybőr felöltőt kapott. Végül a magyar pénzét is beváltotta neki osztrák bankjegyekre, és megviselt huszárnadrágjáról a paszományt is lebontotta a kocsmáros lánya. A faluban szerzett neki egy köpcös kis emberkét, aki átvezette őt úgy az Alföldön, hogy a mindenfelé portyázó oroszokkal nem találkoztak. Három napig mentek az alföldi végtelen rónaságon, kikerülve minden lakott települést úgy, hogy bár a templomtornyokat látták, a harangszó soha nem hallatszott el hozzájuk. Úttalan utakon jutottak el Sárospatakra, majd tovább mentek Tőketerebesen túl. Ott a kísézője magára hagyta, és ő egyedül ment toronyiránt hegynek föl, völgynek le, amerre Lengyelországot sejtette.

Tölgy és bükk makkot evett, forrásvizet ivott, nagy erdőségeken tört keresztül, egy teremtet lélekkel sem találkozott. Ereje végére ért, amikor egy tisztáson kis kunyhót pillantott meg. Egy fiatal szlovák asszony megkínálta tejjel, megitta, és elájult a kimerültségtől. Egy napot aludt, szinte mozdulatlanul. Az igen szegény, egyszerű emberek nem fogadtak el tőle pénzt a segítségükért. Ott az erdő közepén, mit sem tudva a világ zajáról, természetes volt, hogy önzetlenül segítenek egy bajbajutotton, még akkor is, ha nem is értették a beszédét. Másnap a férj egyik rokonával, egy idős sajtkészítővel ment be Varranóba egy kétkerekű kordén.

A sajtkészítő kicsit beszélt németül. No, csak annyit, ami a piacon a sváb kereskedőktől ráragadt, így a hosszú úton lassacskán megértette, hogy az útitársa menekülő magyar honvéd, mert Farkas jól beszélte a német nyelvet. Egyenesen a Fő utcára vitte, egy borbélyhoz, azért, hogy levágassa a haját, ami vad külsőt kezdett kölcsönözni neki. Nem jó, ha felhívja magára ezzel a figyelmet.

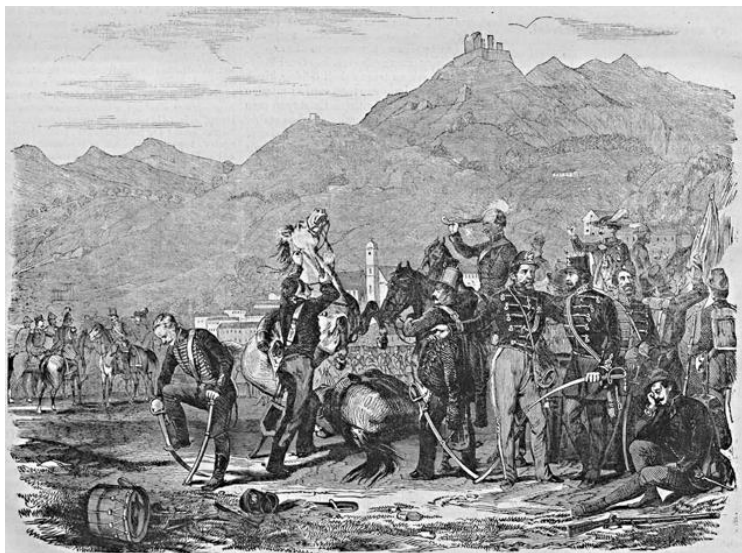
A sajtkészítő a borbéllyal aztán hosszas eszmecserét folytatott szlovákul, miközben sűrűn mutogattak rá. Végül valamilyen egyezségre jutottak, mert a borbély szállást adott neki, sőt az elhalt fia keresztlevelét is neki adta. Ettől kezdve megszűnt Luger Farkas lenni, Stanislav Medovarszky lett. Pár évvel ugyan idősebb lenne nála a kisbabaként elhunyt igazi Stanislav, de mostanra úgy megviselte a katonaelet és a menekülés, nem látszott rajta, hogy még alig nőtt ki a gyereksorból.

A borbély azt terjesztette a városban, hogy ő a külföldön nevelkedett unokaöccse. Csak németül szabadott beszélnie, magyar szó el nem hagyhatta a száját. Többé – a borbély mesteren kívül – senkivel nem beszélhetett a hazájáról, a múltjáról, katonatársairól, a csatákról amikben részt vett, a meneküléséről. Gyorsan megtanult szlovákul, kitanulta a borbély mesterséget is, és mivel a borbélynak nem volt gyermeke, megtette őt örökösévé. Hamarosan elvette a pártfogója egyik csinos kis keresztlányát, s mire tizennyolc év múlva haza térhetett, már négy gyermekük volt.

Luger Farkas már soha nem lett belőle, pedig haza akart térni a kiegyezés után. Amikor hazalátogatott

szabadságharc előtt rá váró kis családi birtokra, azt már az egyik húgának idős férje irányította, a fiaival. Róla már régen lemondtak, azt hitték, hogy eltűnt valamelyik csatában. Az egyszerűség kedvéért úgy tettek, mintha egy szavát sem hinnék. Nem volt már a számára itt hely! Ugyanúgy, mint a világosi fegyverletétel után az osztrákoknak átadott katonatársainak, akiket a Császári és Királyi hadseregbe soroztak be erővel, és az olasz frontra küldték harcolni a császárságért. Rá is ez a sors várt volna, ha nem áll bujdosónak.

Az ő generációjából mind elmentek a legények, kik a csatákban haltak meg, nyomorodtak meg, kik a császárt szolgálatába kényszerültek, kik elbujdosva hazát cseréltek. Nehéz elválással csukta be maga mögött a régi házuk kapuját, amin Luger Farkasként nyitott be, majd két évtized távollét után, s Stanislav Medovarszkyként kellett távoznia onnan örökre.

Kép: A világosi (szőlősi) fegyverletétel (1849. augusztus 13.) korabeli rajz alapján készített metszet (Vasárnapi Ujság, 1869. augusztus 15.).

Egy házmaster elmúlása

A vén házmaster, Minden vasárnap délután, Egy sötét mellékutcában, Halottakkal beszélget, A szeretőjével, Óriási örökséget vár, Szájtátva hallgatta az előadást

A túlsúfolt város egyik lepukkant mellékutcájában lakott Feles Elek. Már saját maga is elfelejtette milyen névre anyakönyvezték még a múlt század elején, mert évtizedek óta, különböző hangsúlyokkal csak házmasternek szólították.

Amikor beköltözött a földszinti szoba-konyhás szolgálati lakásba, még nagy tisztelettel mondták, hiszen ő volt a tekintély, és információs hatalom a házban. Ő ügyelt a ház csendjére, rendjére, mert rendes házban elképzelhetetlen volt a randalírozás, éjszakai hangoskodás, másokat zavaró állattartás, engedély nélküli koldulás, házalás, és kintornázás. Ez utóbbiakra egy fém tábla is figyelmeztette a betérőket a kapu alatt. Ha ő rászólt valamiért valamelyik lakóra, az nem győzött elnézést kérni, és máris igyekezett jóvátenni a hibáját, egy kis zsebbe csúsztatott borraavalóval. Ő volt akkor a hatóságok szeme, és füle. Ő vezette a lakónyilvántartó könyvet, amiből mindenkiről minden kiderült. Ha valakinek változott a munkahelye, vagy családi állapota, és azt nem jelentette haladéktalanul, köteles volt feljelenteni a rendőrségen. Még egy belföldi, határszéli utazáshoz is ki kellett kérni az ő hozzájárulását a lakóknak.

Haj, régi szép idők, amikor csak úgy csordogált a zsebébe a borralaló, meg az éjszaka hazaérkezőktől a kapupénz. Este tízkor bezárta a ház kapuját, és hajnali hatig – kapunyitásig – csak az jöhetett be, vagy mehetett ki, akinek ő kaput nyitott. Tudta is mindenkiről, hogy ki kivel mikor jött- és ment. A lakásajtók előtti szemetesekből, amiket naponta kiürített a kukákba, még azt is tudta ki milyen szappant használ, mit eszik, jó módú vagy szegény. Mint a névjegyek, úgy árulkodtak a szemetesek a lakókról. Ha valamilyen hatáságnak valami információ kellett valakiről, ő aztán mindenkiről mindet tudott.

A borralalócskák, kapupénzecskék jó életet biztosítottak neki, a sarki kocsmában a nevéhez méltón váltak felesekké, vagy a foglalkozásához méltón házmesterekké, ami három deci bor, és két deci szóda volt.

Aztán ez a szép kis bevételi forrás elapadt, kapukulcsot kaptak a lakók, mindenki úgy jöhetett-mehetett, hogy ő nem is tudott róla. Oda lett a pénz és a hatalom. Amikor társasházzá alakult a bérház, a lakók megvásárolták a lakásaikat, az ő lakása társasházi közös tulajdonba került. Azóta aztán inkább ő fél a lakóktól, mint azok őtől. Vannak olyan lelketlen emberek, mint az első emeleten a Kovácsék, akik nyíltan hangoztatják, hogy ki kellene őt dobni a lakásból, vagy azt, hogy itt lenne az ideje kipurcanni. Még mindig nem bocsátották meg neki, hogy az ÁVÓ elvitte a nagyapjukat, és többet nem látták. Tehet ő róla, hogy a nagypapa mindig egy vaskos dossziéval a hóna alatt mászkált? Valami papírokat hurcolászott, amit nem akart megmutatni. Ráadásul

angolul káromkodott, amikor megtagadta, hogy ő belenézhesen a dossziéjába. Ilyeneket mondott, hogy sylli /ostoba/ violent /erőszakos/, dirty /koszos/. Gyanús volt, gyanús! Jelentenie kellett, hogy valószínűleg angol kém.

A vén házmesternek mostanra már csak egy öröme maradt, minden vasárnap délután elmenni a szeretőjéhez, Dil Emmához, aki a barátja özvegye volt, de soha nem tudta meg, hogy ő tette özvegyé. Tetszett neki Emmácska, szép, nagydarab bögyös-faros nő volt virágkorában. Amikor látta, hogy szendén pislog felé, haladéktalanul jelentette is, hogy Dil Istvánt többször nyilas karszalagban látta. Azzal okosan nem dicsekedett, hogy rajta is volt ilyen karszalag.

Mikor Emmácska megözvegyült, odajárt vigasztalni őt minden vasárnap délután. Az évek, évtizedek csak jöttek, mentek, de ő minden vasárnap eljárt istápolni az özvegyet. Amikor Emmácska idővel más, jobb képű, módosabb férfiak után kezdett nézelődni, azzal kezdte kábítani, hogy hamarosan meghal az unokatestvére, és annak végrendeletéből óriási örökséget vár. Az asszony szájtátva hallgatta az előadást a sok pénzről, ékszerekről, festményekről, amiknek percekben belül ő lesz a tulajdonosa. A szónoklatát mindig azzal a szófordulattal zárta, hogy alig várja azt, hogy az ő sok kincsét megoszthassa az ő kicsi kincsével. A hatás mindig ugyanaz volt, az asszony elbűvölten omlott a karjai közé. Míg az óriási örökségre várva, vasárnap délutánonként, ezerszer átbeszélték a jövőbeli ragyogó életüket, Dil

Emma lassacskán megöregedett, megcsúnyult, meggörnyedt, meglötyyedt.

Egy vasárnapon Feles Elek éppen hazafelé tartott a szeretőjétől, amikor egyre komorabb lett az ég, nagy vihart jósoló fellegek gyülekeztek a feje fölött. Mire befordult abba a sötét mellékutcába, ahol lakott, már egészen homályba borult minden, mintha éjszaka lenne. Megpróbálta megszaporázni a lépteit, de valamiben elbotlott, és neki tántorodott a házfalnak. Az ütődéstől éles fájdalom hasított a mellkasába, amitől lassan lecsúszott a fal mellett, a töredezett járda koszos kövére. Úgy hallotta, mintha kiabálna mellette valaki, de ő nem értette mit mond, mintha valamilyen idegen nyelven ordított volna. A sötétségből lassan alakok bontakoztak ki, akik szorosan körülvették. A hozzá legközelebb álló fiatal férfi váratlanul, és keményen gyomron vágta. Fájdalmában felordított, de a vén házmesterben benne szakadt a következő kiáltás, mert felismerte a támadójában néhai barátját Dil Istvánt, majd megpillantotta mögötte néhai Kovácsot az első emeletről, a tömött dossziéjával a hóna alatt. Kétségbeesetten hebegett:

– Mit akarnak tőlem? Maguk már rég halottak... Halottakkal nem beszélgetek!

– Te tettél minket halottá! – rikácsolták a körülötte állók vádlón feléje.

Ő pedig sorban rájuk ismert. Ott volt minden egyes áldozata, akiket nyílas suhancként a Dunába lőtt, fiatal nők, és férfiak, idősebb urak és asszonyok. Akiket házmesterként feljelentett, és főben járó bűnökkel

megvádolt, mert nem adtak elég borraivalót, vagy kapupénzt, vagy nem fizettek neki egy italt a kocsmában, vagy csak irigyelte őket valamiért. Ha ő nem lehet jó módú, tanult, jóképű, szerencsés, akkor azok se legyenek azok. Ha neki nem lehet szép felesége, aranyos gyerekei, szép otthona, autója, akkor nekik se legyen.

Ott voltak mind a virtusból, gonoszságból, irigységből elpusztított halott emberek, akik sorban hozzáléptek, és szellem kezükkel a karjait, a vállát, a mellkasát ütlegelték. Egész testét elborította a hideg veríték, és úgy érezte nem kap levegőt. Fel akar állni, de nem tudott, az ütések súlya alatt lehanyatlott a járdára.

A vén házmester már nem hallotta a mentőautó szirénázását, a kiérkező rohamkocsi mentőorvosa már csak a halál beálltát tudta megállapítani.

a szerző fotója

Magyar eutanázia

*Vénember, A csótányok vonulásakor, Toronyba,
Teknősbéka levest főz, Egy szellemalak társaságában,
Mert szűrős a tüske, Vidáman*

Misi bácsi szomjasan ébredt. Az ablakra nézett, hogy megállapítsa: virrad-e már, de csak a közvilágítás besűrűdő fényeit látta a plafonon, és a szemben levő lakótelepi ház néhány ablakából szűrődött ki fény, a behúzott függönyök mellett. Nagyokat nyögve ülőhelyzetbe tornázta magát, majd jól megtámaszkodva, kiemelte a lábait az ágyból. A papucs után tapogatózott a talpával az ágy mellett, de csak az egyiket találta meg. Beledugta a lábát, majd igyekezett fellökni magát álló helyzetbe. Harmadszorra sikerült csak a művelet, akkor is eléggé ingatagon állt, a féllábas papucsában. Megpróbált lehajolni, hogy megkeresse az ágya alatt eltűnt másik papucsot, de a derekába nyilalló fájdalom megállította. „Micsoda vénember lettem, tisztára egy kripli vagyok” – gondolta, miközben a konyha felé óvatoskodott sántikálva.

Ahogy belépett a konyhába, valami reccsent a meztelen talpa alatt. A villanyt felkapcsolva, undorral látta, hogy éppen a csótányok vonulásakor ment ki, és közülük taposott szét egyet a talpával a földön.

– Hogy az a rosseb... – káromkodott mérgében, mert ahogyan szétnézett mindenütt az undorító dögöket látta

iszkolni a konyhapult, és a hűtő alá, vagy a mosogatóban heverő piszkos edények közé.

– Na, majd adok én nektek! – fogadkozott, miközben a mosogató felé araszolt vigyázva, hogy többre már ne lépjen rá.

Felkapott a pultról egy maszatos poharat, kinyitotta a hidegvizet, sokáig folyatta, hátha nem az órák óta a vízcsőben pangó vizet kell meginnia, hanem egy kicsit hidegebb víz jön. Aztán ivott egyet, a kézfejével megtörölte a száját, majd visszabotorkált az ágyába. A talpára ragadt csótányt útközben beledörzsölte a szoba koszos padlószőnyegébe. Nyögve, és szitkozódva beleereszkedett az ágyába, és megpróbált visszaaludni.

A reggeli felkelési, és felöltözési tortúra után kisántikált a konyhába, ahol most nem látott vonuló csótányokat, csak a piszkos edények közül bámult rá egy példány. Felkapta a konyharuhát, és szétlapította vele. Aztán undorodva a pultra dobta a piszkos rongyot. Nyögve, fújtatva kivett a hűtőből egy darabka szalonnát, és a kenyeres fiókból az egyetlen megszáradt zsemlét. Kihorgászott a mosogatóból egy koszos kést, kicsit a csap alá tartotta, aztán csak úgy a pult mellett állva megreggelizett. Jól esett volna utána egy kávé, de már nem volt a kávé zacszóban egy főzetre való sem. Lemondóan legyintett egyet, aztán keresgélni kezdte mivel tudná a csótányokat távol tartani, vagy megölni. Végig matatta a konyhát, de nem talált már szóda-bikarbónát, sem sütőport, sem citromot, de még az étolajos üveg is üresen álldogált a polcon. Kevéske

lisztet talált még, de a csótányirtó keverékhez szükséges gipsz is elfogyott.

– Nincs mese, le kell menni vásárolni, minden elfogyott, vagy fogytán van – beszélte meg magával, és egy cetlire elkezdte felírogatni, hogy mit kell vennie.

Jó hosszú lett a lista, mert már régen volt a boltban. Szuszogva kalkulálgatta, hogy mennyi pénzt kell vinnie, majd a könyvespolcra levette a bibliát, és kivette azt a pár ezrest, ami még benne lapult. Abban tartotta csekélyke nyugdíját, bízva benne, hogy jó helyen van ott, biztonságban.

Az előszobában leakasztott egy színe vesztett, kosztól szürke műanyag szatyrot a fogasról, és sokáig kereste a lakáskulcsot, mire megtalálta a kabátja zsebében. Elsántikált a liftig, majd az utcán a fal mellett araszolva, hunyorogva – a számára szokatlan napsütésben – elbicegett a közeli kisboltig. A kisboltban, ahányszor csak betért, mindig új nő volt, aki lehetett öreg, vagy fiatal, csinoska, vagy rusnyácska, mindegyik kelletlen, és barátságtalan volt vele.

Már a delet harangozták, amikor belökte a ház kapuját, és a lépcsőházban szembe találta magát a liftajtóra akasztott táblával: A LIFT NEM MŰKÖDIK!

– Mi a fene! Az imént még működött... Hogy az Isten verje meg, most hogyan jutok fel az ötödikre?! – szitkozódott, hitetlenkedve, hogy pont most kellett ennek megtörténnie.

Odabicegett a lépcsőkhöz, és lassan, egyesével elkezdett felfelé araszolgatni a fal mellett. Minden lépcsőfoknál belenyilallt a fájdalom a térdébe, és a derekába. Húzta a

kezét a teli szatyor, éhes volt, és már három lépcsőfok után kimelegedett. Minden egyes lépcsőnél, káromkodott és nyögött. Felnézett a magasba, az előtte tornyosuló lépcsősorra, és úgy érezte, hogy egy nagyon magas toronyba kell feljutnia. Ahogy felfelé bámult, megszédült, megbotlott a következő lépcsőben, és elesett, oldalvást ráesett a lépcsők fokára. Éles fájdalom hasított a csípőjébe, elejtette a szatyrot, ami leszánkázott azon a pár lépcsőfokon, amin idáig felküzdötte magát. Egy kis időre az eszméletét is elveszethette a fájdalomtól, mert amikor magához tért, az egyik földszinti lakó állt fölötte, és a szatyra eltűnt.

– Fel tud állni papa? – kiabálta a fülébe az asszony. Megpróbált megmozdulni, de a fájdalomtól elöntötte a verejték.

– Nem, sajnos nem! – nyöszörögte.

– Hívom a mentőket! – mondta az asszony, és elkacsázott a lakása felé. Kivártatva visszajött.

– Szóltam, hogy jöjjenek, mert elesett, és nem bír felállni. Azt mondták ne nyúljunk magához, bár én úgysem tudnám felemelni. Azt is mondták, hogy beletelik egy időbe, mire ide tudnak küldeni betegszállítót, hogy bevigye a kórházba.

– Köszönöm! Nem látta a szatyromat?

– Milyen szatyrot? Nem láttam én semmilyen szatyrot! – hátrált az asszony a lakása felé, majd jó erősen becsukta az ajtót.

Misi bácsi megpróbált a lépcsőkön hasra fordulni, de a fájdalom nem engedte. Néha bele is ájult a fájdalomba, de így is rengeteg időnek tűnt, mire megjöttek a

betegszállítók. Közben néhányan elmentek mellette felfelé és lefelé a lépcsőn. Volt, aki semmit nem szólt, amíg kikerülte őt, mások megkérdezték, hogy felsegítsék-e, de amikor meghallották, hogy jön a mentő, mindannyian tovább álltak.

A betegszállítók ráemelték a gurulós hordágyra, kitolták a lépcsőházból, egy lehajtható rámpán betolták a mentőbe, és lassan, komótosan elindultak vele a kórház felé. Odaérve a mentőből betolták a váróterembe, átemelték egy másik gurulós ágyra, és magára hagyták, azzal az utasítással, hogy várjon. Hosszú órákon keresztül teljes bizonytalanságban várakozott, senki nem szólt hozzá semmit, senki nem kérdezett tőle semmit, és senki nem adott neki felvilágosítást, hogy mi fog történni vele. Reggel óta nem evett, nem ivott. Néha az éhség gyötörte, és egyfolytában a szomjúság, egy darabig hősiesen küzdött, hogy visszatartsa a vizeletét, de aztán azt tapasztalta, hogy előnti a nadrágját. Nem tudta bevenni a szokásos gyógyszereit, érezte, hogy egyre magasabb a vérnyomása.

Mire egy nővér megkérdezte, hogy milyen panasszal hozták be, már többször kicserélődtek a váróban az emberek. Aztán megint eltelt valamennyi idő, amikor a röntgenbe betolták. Ott kiabáltak vele a vizeletes ruhái miatt, amiket lebontottak róla, és egy zsákba gyömöszöltek. Soha többé nem látta őket. A röntgen végeztével rádobtak egy csupa lyuk, sötétszürke kórházi lepedőt, úgy tolták vissza a folyosóra. A betegszállítótól, aki kitolta, vizet kért, de az vagy nem értette, vagy nem akarta érteni mit mond. Újra órákat töltött a váróban.

Amikor betolták éjjel kettőkor a műtőbe, már nem tudott magáról.

Kórházi ágyon tért magához egy kórteremben, infúzió volt bekötve a karjába, és katéter volt benne. Szörnyen szomjas volt, de hiába suttogott, senki nem jött az ágyához, és az ágya fejénél lévő nővérhívót, fekvő helyzetéből nem érte el. Aztán hosszú idő múlva egy kék köpenyes, mogorva arcú idős asszony, csörömpölve betolt egy kórházi tálaló kocsit. Odalépett az ágyához, és ráförmedt:

– Tányér?!

– Nincsen – motyogta Misi bácsi megszeppenve.

Az asszony erre lecsapott a rozsdás éjjeliszekrény tetejét takaró mocskos üveglapra két zsemlét, és egy mackósajtot.

– Kérem szépen, egy kis vizet legyen olyan kedves – rebegte, de az asszony már tova csörömpölt a tálaló kocsival.

Aztán sokáig nem jött senki, néhányszor elszunnyadt, majd a kínzó szomjúság újra felébresztette. Egy pillanatra betódult egy csapat fehérköpenyes orvos, rá sem néztek, meg sem vizsgálták, az egyik azt mondta:

– Combnyaktörés, gamma szegezés, kontraktúra rendben – a másik azt válaszolta:

– Gyógytorna, postoperatív kezelés – és már ott sem voltak.

Később Misi bácsi azt sem tudta, hogy valóban ott voltak, vagy csak álmodta őket. Majd egy fiatal fehérköpenyes nő jött az ágyához, bemutatkozott:

– Juhász Ágnes vagyok, gyógytornász, kezdjük is el a munkát.

– Nagyon örülök, Törő Mihály vagyok – nyögte ki nagy nehezen a tapló száraz száján – szeretném megkérni, hogy adjon egy kis vizet.

– Az a nővér feladata – válaszolta a gyógytornász, és lehúzta róla a takarót.

– Még nem láttam a nővért – motyogta, és elfutotta a szemét a könny.

A gyógytornász sóhajtott egyet, és megkérdezte:

– Pohara?

– Nincsen, hirtelen hoztak be a lépcsőházból, nem tudtam magammal hozni semmit.

A gyógytornász kiment, és olyan sokáig odavolt, hogy Misi bácsi azt gondolta már soha többé nem jön vissza. Végül megjelent egy kis műanyag pohárral, a csapból vizet engedett bele, megtámasztotta Misi bácsi fejét, és megitta. A víz meleg volt, rozsda ízű, nem csillapította a szomját, de kiszolgáltatott helyzetében nem merte visszautasítani.

– Sajnálom – mondta a gyógytornász – eltelt az idő, amit itt tölthettem, még nagyon sokan várnak. Nyújtsa, és hajlítsa az egészséges lábát, amennyiszer csak tudja. Támaszkodjon az egészséges lábára, és emelje fel a csípőjét, az ágyról, amilyen gyakran csak meg bírja csinálni. – Azzal visszatette a takarót, és már ott sem volt.

Misi bácsi szófogadóan megpróbálta a gyakorlatokat, csak éppen a fájós térdű lába volt a „jó lába”, így nem sokra ment vele. Az ágyban meg egy akkora gödörben

feküdt, hogy meg sem tudott mozdulni, semmi esélye nem volt a csípőjét felemelni.

Kicsit elszunnyadt, arra riadt fel, hogy csörömpölve betolta az ebédet a kórházi tálaló kocsin egy nagydarab kék köpenyes nő, egykedvű arccal letette a levest, és valami gyümölcsös szószban lévő kisdarab húst az éjjeli szekrényére, és tovazörgött. Misi bácsi már tegnap reggel óta egy falatot sem evett, szívesen megkóstolta volna az ételt, még az sem zavarta volna, hogy nincsen se kanala, se villája hozzá, igen ám csakhogy a borzalmasan kifelüdt ágy, és az állapota fogva tartotta. Nem érte el a tányérokat, és hiába szólóngatott bárkit, senki nem sietett a segítségére. Pechére a kórteremben, amiben feküdt, a többi ágy üres volt. Nem volt betegtárs, aki segíthetett volna, a kórházi személyzetnek meg jobb dolga is akadt, minthogy vele törődjön. Kis idő elteltével visszacsörömpölt a tálaló kocsival az ételosztó asszony, és visszatette rá az el nem fogyasztott ebédet, és elvitte. Misi bácsi kérte, hogy ne vigye el, segítsen neki enni, de az asszony vagy süket volt, vagy süketnek tettette magát. Misi bácsi egy darabig sóhajtozott, aztán lecsukódott a szeme, és visszaálmodta magát a Vörösrák étterembe, az Újlipótvárosba, ahol szakácsként dolgozott fiatalkorában. Álmában hófehér, ropogósra keményített ruhában újra ott dolgozik. Azt álmodja, hogy orja levest, rákrém levest, teknősbéka levest főz. Kapros ráragut, magyaros rákpörköltet és éticsigát készít, bakonyi módra galuskával, békacombokat ránt, de ahányszor a szájához veszi a kóstoló kanalat, minden étel köddé válik rajta.

Amikor felébredt, a rémálma folytatódott, de ezúttal nem a saját készítésű ételek váltak köddé, hanem a reggeli két zsemle és a mackósajt mellé letett vajás kenyér – egy karika felvágottal a tetején – vált elérhetetlenné. Misi bácsi hiába nyújtogatta a kezét, nem tudta elérni egyiket sem. Próbálkozott azzal is, hogy kiabálva kér segítséget, de az erőtlen suttogás, ami kijött belőle az ajtóig sem hallatszott el. Majdcsak jön valaki megnézni őt, reménykedett...

Ha jött is valaki állítani az infúziót, vagy csak megnézni mi van vele, Misi bácsi nem látta, mert a kimerülő szervezete álomba menekült.

Álmában a tűző napon futott. Tudta, hogy Julika a felesége várja őt otthon, de még nagyon sokat kell futnia, hogy hazaérjen. A futástól fáj az oldala, nehezen kapott levegőt, égett az egész teste, a lábai elzsibbadtak, alig tudta emelni őket. Egy tetőtől talpig szürke ruhába öltözött alak futott mellette, az arcát nem láthatta, mert a fejét is szürke kámzsa borította, de mintha hideg áradt volna belőle, ezért egyre közelebb igyekezett húzódni hozzá. Végül olyan közel került mellé, hogy bele kapaszkodhatott a szürke ruhásba, de az abban a pillanatban porrá omlott a kezei között. Akkor döbbsent rá, hogy egy szellemalak társaságában futott idáig. Nem érzett félelmet, csak leült az út szélére, de szerencsétlenségére egy letört boróka ágra ült, és mert szúrós a tűske, ami borítja, azonnal fel is kellett állnia. A fenekét akarta megdörzsölni, de álmában nem érte el a kezével.

Rövid időre felébredt, de nem volt körülötte senki, így visszaájult zűrzavaros álmaiba, rég meghalt felesége, gyerekkori kiskutyája, ismerős, és ismeretlen emberek kavarogtak körülötte, mind össze-vissza beszéltek, és ő nem értette mit mondanak neki.

– Mihály bácsi! Mihály bácsi! Csinálta a tornát? – ébresztgette őt a tegnapi gyógytornász.

Alig bírta kinyitni a szemeit, mintha azok is összeszáradtak volna. Megköszörülte a torkát, és azt suttogta:

– Próbáltam, de nem tudtam.

A gyógytornász levette róla a takarót, megfogta a jó lábát, és elkezdte tornáztatni. Akarata ellenére nyöszörögni kezdett:

– Nagyon fáj a térdem.

– Jó, akkor próbáljon felülni! – mondta a gyógytornász, és szakszerű mozdulatokkal felültette őt az ágy gödrében.

Iszonyatos fájdalom hasított a csípőjébe, remegni, izzadni kezdett.

– Ne, kérem ne, nem bírom – könyörgött erőtlenül.

–Próbálni kell! Nem szabad elhagyni magát, próbáljon kiülni az ágy szélére!

Eldőlt, vissza az ágyra, mint egy zsák krumpli.

– Nem bírom! Ne haragudjon, nem bírok! – suttogta.

– Meg kell próbálni, gyerünk, üljön fel újra! – makacskodott a gyógytornász, de Misi bácsi csak a fejét ingatta erőtlenül.

A gyógytornász egyet sóhajtott, lemondóan grimaszolt, aztán elment. Misi bácsi megkönnyebbülve merült vissza

zavaros álmaiba. Még érezte később egyszer, hogy gurulós ágyon tolják valahová, aztán áteszik egy kevésbé gödrös ágyra. Az orrába dognak valamit. Megpróbálta kivenni, de az ágyhoz kötötték a kezeit.

A műtét utáni ötödik napon halt meg. A beteghordó, amíg áttolta a krónikus belosztályról a patológiára, vidáman füttyörészett.

Illusztráció: Egészségügyi portálról

Választás

*Laura, Málna érés idején, A drégelyi vár romjánál,
Repülőre száll, Haragosommal, Anyagiak végett,
Nyögdécselve*

2033. június 6-án délután hirtelen a szél északira fordult, a komor, sötét felhők esőt ígértek. Laura fejére húzta a héjkabátja kapucniját, és sietve keresztülvágott egy kis téren, majd befordult az utcába ahol lakott.

Már hetek óta nem járt otthon, ismerősöknél és barátoknál lappangva töltötte munkaidőn kívül az idejét, azt remélve, hogy az idén is megúszhatja, hogy behívják parlamenti képviselőnek.

Befordult a passzív ház kapuján, ahol az otthona volt, gyorsan felszaladt az első emeletre, és hozzányomta a jobb keze három középső ujját a lakásajtó kijelzőjéhez, és amikor a kijelző bekapcsolt, belenézett a kamerába. Az ajtó hangtalanul kitárult, s ő egy ugrással bent termett a nappaliban.

Az ajtó bezárult, Laura végre biztonságban érezte magát. Egy kis sóhajjal leereszkedett a kanapéra. Szeretettel nézett végig a kis lakáson, amit annyira kedvelt. A nagy gonddal összeválogatott, lekerekített formavilágú bútorokon, a mély és gazdag színű textileken, a puha bársony függönyökön, és párnákon, a csillogó réz és füstűveg dísz tárgyakon, amiknek otthonosságát annyira hiányolta a bujkálás ideje alatt.

Most éppen az unokatestvérénél húzta meg magát – akinek nagy málnaültetvénye volt – azzal a mesével, hogy málnaérés idején minden dolgos kéz jól jöhet.

Szégyellte volna elmondani az igazat, hogy a képviselői behívó átvétele előtt rejtőzködik. Az elektronikus postaládájával egyszerű dolga volt, nem nyitotta meg a kormányhivataltól érkező leveleit, mintha nem látta volna őket, de tudta, hogy a levelet végül megpróbálják személyesen kézbesíteni.

A hátitáskájából kiszedte az elhasznált ruháit, kitárta a szekrényét, éppen belefogott a pakolásba, amikor erőteljesen megzörgették az ajtót. Laura megmerevedett, majd lábujjhegyen az ajtóhoz lopózott, belenézett az ajtókémlelő nagy látószögű optikájába. Az ajtó előtt az idős szomszédasszonya állt, egy letakart tányért tartott a kezében és meglepő erővel dörömbölt az ajtón. Laura látta, hogy a szája is mozog, mondani akar valamit, így bekapcsolta a hangszigetelt ajtón a külső mikrofont:

– Laurácska, nyissa ki, hoztam magának valamit. Láttam ám, amikor sietve hazajött, tudom, hogy bent van. Nyissa már ki, legyen szíves!

Hogy a fene...– mormogta Laura az orra alatt, és kitárta az ajtót.

– Tessék szomszéd néni! – mondta olyan kedvesen, ahogy csak tudta.

Az idős asszony szúrósan nézett rá, és előhúzott a háta mögül egy mértes borítékot, a kormányhivatal logójával, és Laura felé nyújtotta.

– Átvettem magának – nyikorogta öreges fanyarsággal – mostanában soha nincsen itthon, de az állampolgári kötelességét nem hanyagolhatja el.

Azzal Laura kezébe nyomta a súlyos borítékot, és sarkon fordult. Soha nem derült ki, hogy mi volt a kezében tartott letakart tányéron, mert azt magával vitte.

Laura egy nagyot fújt, és hitetlenkedve ingatta a fejét. Hiába volt minden taktikázása, ez az okvetetlenkedő vénasszony csak elintézte neki, hogy ne kerüljön rá a levélre a „kézbesíthetetlen” megjelölés, és ne menjen vissza a feladónak. Egyszerre haragudott, de szégyenkezett is a haragja miatt. Becsukta az ajtót, és feltépte a levelet. Jól tudta, hogy mi vár rá.

Négyévenként kicserélődik a parlament, ahol a képviselők mindannyian átlagemberek, nincsen bennük semmi különös. A kiválasztási névjegyzékből véletlenszerűen, számítógéppel választanak ki ezerkétszáz embert, akiket behívnak meghallgatásra. Akit képviselőnek behívnak, az egy válogatáson esik át, hogy alkalmas-e parlamenti képviselőnek. Első körben kiejtik a priusszal rendelkezőket, az analfabétákat, a 25 év alattiakat, és a 65 év felettieket, és azokat, akik már voltak parlamenti képviselők más ciklusban. A fennmaradó csoportnak kérdőíveket kell kitölteniük, amikkel felméri iskolázottságukat, műveltségüket, pszichikai állapotukat, a társadalom iránti elkötelezettségüket. Meg kell felelniük egzisztenciális és műveltségi kritériumoknak ahhoz, hogy képviselhessék az ország lakosságának érdekeit a törvényhozásban, anélkül, hogy mindenki jogi végzettséggel rendelkezne.

Ez a válogatás eltarthat fél évig is, és a végén – a kritériumoknak megfelelő jelöltekből – újabb sorsolással választják ki a következő ciklus kétszáz képviselőjét.

Akiket kiválasztanak parlamenti képviselőnek, az négy évre kiesik a megszokott életéből. Nem tud dolgozni a szakmájában, nem érintkezhetsz a családjával, a képviselőség idejére hermetikusan elzárják a világtól, szállodában kell laknia, ahol fegyveres őrk vigyáznak mindannyiukra, nehogy az üzleti érdekek manipulálják, vagy megvesztegetni tudják őket.

Foglalkozásuk szerint nagyjából besorolják őket szakmai csoportokba, és az életük onnantól beadványok olvasásával telik, amit írhat bárki az ország lakosai közül. Egy tervezett beruházás kapcsán például beadványt írhat egy szakmérnök, egy édesanya, vagy maga a beruházás tervezője. A kiválasztott képviselőnek az egyes témákkal kapcsolatban minél szélesebb körben kell tájékozódniuk, hogy meg tudják szavazni azt: kétségtelenül és vitathatatlanul szükséges-e az ország jelenje, és jövője szempontjából a tervezett intézkedés, vagy nem. Mivel sok munkával, egyeztetéssel járt bármilyen jogszabály megváltoztatása, kevés volt a változás. Az országban kiszámítható volt az élet, és a jövő, nem rángatták pillanatnyi érdekek tömegei a törvényhozást, mint a régi időkben.

Ez a tortúrának is beillő négy év Laurának a legrosszabbkor jött, hiszen pár hónapja a drégelyi vár romjainál tett kiránduláson Laci, a szerelme felségül kérte őt, és éppen az esküvőn és a közös életük megszervezésén dolgoztak. A munkahelyén is feljebb

lépett éppen most, vezető tervező lett a környezet barát anyagok felhasználása a konyhában projektben...

„Csak lassan!” „Csak lassan!” – ismételte magában a lány, és közben azt kívánta bárcsak valahol máshol lehetne. Ha repülőre szállt volna, biztosan nem kapta volna meg a képviselői behívóját. A szeme könnyben úszott, de ugyanakkor acélos eltökéltséget is érzett, hogy a kiválasztáson rossz válaszokat adjon a feltett kérdésekre, amelyek alapján alkalmatlannak találják őt a képviselőségre.

„Ilyet még a haragosommal sem tennék, hogy kirángassam őt az életéből a közjót szolgálni négy évig” – szorult ökölbe a keze. Az anyagiak végett nem aggódott, mert tudta, hogy ha mégis kiválasztják képviselőnek, annak ellenére, hogy teljes ellátást kap, a fizetését is folyósítják, mintha dolgozna. Nincsen képviselői illetmény, amit ők maguknak szavaznának meg, azt a díjazást kapják, amit akkor kapnának, ha nem lennének képviselők. Ha a ciklusuk lejár, törvény kötelezi a munkáltatót, hogy visszavegyék őket a munkahelyükre.

Kiment a kényelmes, jól felszerelt konyhájába, készített egy teát, bevitte a nappaliba, papírt, és írószert tett az asztalra, hogy tervet készítsen arra, hogyan ússza meg ebben a ciklusban a parlamenti képviselőséget. Már éppen majdnem belekortyolt a teába, amikor éles zene szólat meg közvetlenül a füle mellett.

Nyögdécselve megfordult a kigödrösödött matracon a nyikorgó ágyában, hogy kikapcsolja a régi rádiós ébresztőórát. Aztán mégsem nyomta le a gombot, hallgatta a beállított rádióállomást, ami éppen üdvözölte

hallgatóit, közölte, hogy ma 2034. április 15. Anasztázia és Tass névnapja van, és befejezték a múlt vasárnapi országgyűlési képviselőválasztáson leadott összes szavazat megszámlolását, valamennyi egyéni választókerületben megszületett a nem jogerős végeredmény. Az évtizedek óta kormányzó NMP /Nemzeti Mocsár Párt/ újra kétharmados többséggel rendelkezik majd az új országgyűlésben.

Laura felült az ágyban, végignézett a kopott, silány bútorokkal berendezett szobáján, a sötét és nyomorúságos lyukon, aminek alig tudta kifizetni a bérleti díját. Az elszürkült, kopár falak, amikből nehéz, dohos szag áradt, visszabámultak rá. A csupasz ablakon benézett a szürke reggel.

Kimászott az ágyából, a jéghideg padlón fél lábon ugrálva kereste az ágy alá becsúszott kínai műanyagpapucsát. Kiszaladt a parányi teakonyhába, ahol gyors arcmosást végezett, majd a foszladozó huzatú kanapén megkereste az előző este ledobált ruháit. Elfintorodott a szaguktól, miközben öltözött. Sietnie kellett, nehogy levonjanak az elkésése miatt a nyomorúságos bérből, amit kötelező közmunkára kirendeltként kapott, egy állami gigaberuházáson dolgozva.

Már csukta befelé a távollétében számtalanszor feltört, ócska furnérajtót, amikor eszébe jutott az, amit ébredése előtt álmodott. Kár, hogy olyan hamar véget ért az az álom. Laura szerette volna, ha még egy kicsit tovább tart, és egészen biztos volt benne, hogy végül

jobb belátásra tért volna, és elvállalja a parlamenti képviselőséget, ha kiválasztják őt a behívottak közül.

Pixabay ilustráció

Nem könyörgök én senkinek!

Piroska, ha le kell szállni, a kapu előtt, fekszik valahol, másokkal, mert nem bírok térdepelni, szorgalmasan

– Jó napot Mári mama! De rég láttam! Mindjárt jön a buszunk. Hová megy ebben a hőségben?

– Magának is adjon Isten Piroska! Megyek be az izé piacra Keresztúrra, kértem a fiamat vigyen el a TESCO-ba, minden izéből kifogyok már otthon, de sose ér az énrám. Mindig izéje dolga van, nem könyörgök én senkinek, megyek a piacra, aztán veszek izé mindent, ami köll.

– Itt a busz, várjon, segítek felszállni, keressen egy kettős helyet, amíg én megveszem a buszjegyet, kicsit elbeszélgetünk az úton. Nem hallottam magáról már régóta.

– Nem köll már nékem jegy, izé vagyok már, mint az országút.

– Nem is magának veszek jegyet, nekem kell a jegy, csak üljön le, mindjárt megyek maga után. – De jó hús van ezen a buszon. Úgy tűzött a nap a megállóban, megkönnyebbülés felszállni.

– Hát majd meglesz az izéje, böjtje, most lehülünk, oszt meg beleugrunk majd a forróságba, ha le köll szállani.

– Mi újság van maguknál Mári mama?

– Újság? Hát az már nem jár nekem régóta, csak a portékákat hirdető színes izék. No meg a falusi újság, de

abban csak a halálozásokat szoktam megnézni, hátha már egyszer magamat is megtalálom ottan.

– Jaj, már ne tessék ilyet mondani! Nem kell azzal a meghalással úgy sietni!

– Pedig izé, kutyabaja sincs már annak aki megholt. Nékem meg annyi a bajom, mint a tenger. Tavasszal is mondtam a Józsinak ízélje már le a tornácot, mégiscsak mindjárt rendesebben nézne ki az egész porta, ha a tornác le van meszelve. Azt mondta, hogy hideg van ahhoz, mostan meg azt mondja, meleg van ahhoz. Nem könyörgök én senkinek, nem lesz leizélve, oszt kész. De azért csak jobb lett vóna, ha lemeszeli.

Gabinak is szótam, hogy mindenütt felveszi magát a gaz, vágja már le az az izén, meg az utcán a kapu előtt. Azóta színét sem láttam nekije, hát levágtam én magam. Nem könyörgök én senkinek, levágtam az udvart, de az utcán méteres árok van a kapu előtt, beleugrottam oda is, azt hittem a szívem a fejem tetején gyün ki. Mindig lenne dolog a ház körül, de hiába, ha nem akad rá izé, aki megcsinálja. Én nem könyörgök senkinek, megcsinálom magam, vagy úgy marad.

– Hogy van a Józsi öccse Mári mama?

– Hogy lenne, mint afféle vén kakas. Ma reggel is beszélgetett hozzám, olyan vörös volt a képe, mint az érett izé. Oszt mondom neki, minek iszol ilyen hőségben izét? Nem jó neked a sör? Beteg is vagy, aztán meg a sok pálinka, amit benyakalsz. Akartam neki adni a fejire egy vászonkalapot, hogy meg ne üsse a guta, de nem köllött nekije. Azt mondta, hogy megy ízélni, a postára, csekket feladni. Kérdezte, hogy nékem is van befizetni valóm?

Van hát, hogyne vóna, mindig gyűnnek azok a sárgák, de nem adok én a Józsi kezibe izét, mert abban minden pénz csak pálinkává válik. Lehet, hogy mostan is ott fekszik valahol az árokba a posta fele, mer nem kellett neki az az izé, hiába kínáltam, pedig szegény jó uramé vót. Nem könyörgök én senkinek, ha meg akarja üttetni magát az izével, hát üsse meg a guta.

– Múltkor arra jártam maga felé, ott volt dolgom, láttam milyen szép a kertje, még a kerítés előtt is tele van virággal.

– Virág van ott is, de minek? A szomszéd nagy dög kutyája mindig ráizél azokra. Szótam a Ferkónak, de úgy teszen, mint aki nem érti, nem törődik az másokkal. Azt mondta, hogy nem köll félni a kutyájától, ő sem fél az enyimtől. Na, szépen vagyunk, az én izém van vagy másfél kiló, az övé meg egy nagy dög. Odapiszkit mindig a virágaimra, nem könyörgök én senkinek, hát izé, ha én nem tudom elkergetni, nekem kell eltakarítani.

– És a Gábor fiáék jól vannak?

– Vannak, vannak, vagyogatnak. Amikor még izé voltam, mindennap elmentem az iskolába a gyerekekért, ebédet adtam nekik, vigyáztam rájuk estig. Megnőttek már az izék, én meg megvénűttem. Nincs már hasznom semmi. Nem is látom az unokáimat, csak húsvétkor meg karácsonykor. Nem könyörgök én senkinek! Ha nem kíváncsiak rám, nem mék én sem a nyakukra, éjjenek boldogan. Gabi néhanapján benéz, ellenőrzi meghóltam-e már, amikor látja, hogy még izé, akkor meg mindján sürgős dóga lesz, már megy is. Ha megkérem valamire, megígéri, de az a nap sose gyűn el, amikor meg is izéli.

- Mit szól az új papunkhoz Mári mama?
- Hát mit szóljak? Elgyütt hozzám, hítt a templomba, de nem mék én már oda. mert nem bírok térdepölni azon a hideg kövön. Térdepöltem mán életemben rajta eleget, oszt leggyakrabban hiába. Csak elhordta az uram a fűzetésit szorgalmasan a kocsmába, Ilonka kislyánkámat is csak magához vette az Úr, hiába könyörögtem érette. Nem könyörgök én senkinek! Meghallgatom a misét az izén, a Mária rádión, elmondom a rózsafüzért, de gyónni nem gyónok. Mit tudnék én meggyónni? Hiszen még a vétkezéshez is már izé vagyok.
- Mári mama! Itt a piac, mindjárt jelzek, hogy le tetszik szállni, aztán segíték. Adja ide a kosarát, majd leadom magának.
- Isten vele Piroska! Jó ebeszélgettünk kicsinyt az izén. Hát köszönöm, hogy egy ilyen vén csont kárálását is meghagatta. Van, hogy napokig se szólok, csak az izéhez. Bolhás meg csak néz, semmit se válaszol, no de annyi baj legyen. Nem könyörgök én senkinek.

Fotó: Kisalföld napilapból

